

KONTROLLIARUANNE

nr OSIII-2-1.4/07/12
29.03.2007

Tallinna Tehnikaülikooli majandustegevus

Tallinn
2007

Kokkuvõte

Auditi eesmärgiks oli hinnata Tallinna Tehnikaülikooli majandustegevust 2005. aastal ja 2006. aasta esimesel poolaastal, keskendudes majandustehingute seotusele tegevuse põhieesmärkidega; veenduda, kas auditeeritava tegevus vara ja raha kasutamisel on seaduslik, säästlik ja sihipärane, kas finantsjuhtimine on edukas ning sisekontrollisüsteem toimib nõuetekohaselt.

Auditi tulemusel selgus, et Tallinna Tehnikaülikooli majandustegevus oli põhiosas korraldatud heal tasemel. Samas viitavad mitmed aruandes välja toodud tähelepanekud sellele, et kehtestatud sisekontrollisüsteem ei toimi piisavalt tagamaks materiaalse väärtuste õiget ja usaldusväärset arvestust ning säilimist, samuti raha sihipärast ja seaduslikku kasutamist.

Olulisemad tähelepanekud

- TTÜ on jätnud suure osa põhivaraobjekte õiglasele väärtusele ümber hindamata. Ümberhinnatud hoonete õiglase väärtuse määramiseks telliti küll eksperdihinnang, kuid ülikooli raamatupidamis-arvestuses kajastati eespool nimetatud hoonete maksumus mitu korda sellest väiksemana. Samas puudusid piisavad dokumenteeritud põhjendused ja juhtkonna hinnangud, millest lähtuti eksperdihinnangus toodud maksumuste muutmisel. Seetõttu võib arvata, et TTÜ raamatupidamise aruanded ei kajasta ülikooli vara selle õiglase väärtuses, ja kuna ülikooli raamatupidamise aruande näitajad liidetakse riigi koondaruandesse, tekitab see ka vea kogu riigi tasemel.
- Ülikoolil puudusid dokumenteeritud koondandmed selle kohta, kui palju põhivara kasutab ülikool oma tarbeks ja kui palju on antud teiste isikute kasutusse (sh seadmed ja aparaadid) ning kui palju seisab pinda tühjana. TTÜ ei olnud enamikul juhtudest korraldanud avalikke enampakkumisi ruumide tüürile andmiseks. Osal juhtudest olid tüürilepingud sõlmitud ülikoolile mittesoodsatel tingimustel, samuti ei olnud kasutatud varem sõlmitud tüürilepingute korral võimalusi tüüritud suurendada. Ülikool ei olnud osal juhtudest esitanud arveid lepingutes ette nähtud korras ja seetõttu olid saadaolevad tasud jäänud õigel ajal laekumata.
- Ülikool ei olnud mõnel juhul korraldanud riigihankeid, rikkudes sellega riigihangete seaduse nõudeid. Ülikool oli küll koostanud riigihangete plaani, kuid see ei sisaldanud paljusid tegelikult korraldatud hankeid. See näitab, et ülikool ei olnud õigel ajal kindlaks teinud ostumahtusid, kuigi see võimaldab hankeid paremini planeerida ja sooritada ostud avatud pakkumise korras ning tagab ülikooli raha säästliku kasutamise. Mõnel juhul ei olnud järgitud riigihangete head tava ning riigihangete suhtes, mille hankelepingu eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on väiksem kui riigihangete seaduses sätestatud piirmäärad, ei olnud peetud võimaluse korral läbirääkimisi vähemalt kolme pakkujaga. Mõnel juhul ei olnud esitatud selleks ette nähtud juhtudel riigihangete deklaratsioone. Tehti kindlaks ka mitmeid puudusi hankelepingute vormistuses ja lepinguliste tööde vastuvõtmise dokumenteerimises.
- Ülikoolis ei toiminud sisekontrollisüsteem, mis peaks tagama õige ja usaldusväärse sularaha arvestuse ja säilimise ning kõikide pangatehingute kajastamise raamatupidamises õigeaegselt ja kõikehõlmavalt. Osa struktuuriüksusi ei esitanud ettenähtud ajaks sularaha müügiaruandeid ega maksnud ülikooli kassasse kogu eelmisel perioodil laekunud raha. Rikkudes raamatupidamise seaduse nõudeid, ei kajastatud raamatupidamises kõiki arvelduskontode allkontodel tehtud tehinguid.
- Tegevuskulude arvestuse korraldamisel ei olnud mitmel juhul järgitud raamatupidamise seaduse, raamatupidamise hea tava, riigi raamatupidamise üldeeskirja ja ülikooli enda raamatupidamise sise-eeskirjaga kehtestatud nõudeid. Nii olid mitmel juhul kantud kuludesse summad, mis tulnuks kajastada ettemaksetena. Samuti oli paljudel juhtudel kuludesse kantud põhivarana arvele võtmisele kuuluvaid varasid.

- 2002. aastast kehtiv TTÜ raamatupidamise sise-eeskiri on vananenud. Seda ei ole täiendatud ei riigi raamatupidamise üldeeskirjast tulenevalt ega korrigeeritud raamatupidamise hea tava nõuete muutumisel.
- Paljudel juhtudel olid ülikooli struktuuriüksuste juhid sõlminud TTÜ töötajatega töövõtu- ja käsunduslepinguid, kuigi TTÜ rektor oli neile väljastanud volikirjad, mille kohaselt ei olnud see lubatud. Samuti ei olnud osal juhtudest vormistatud tööde vastuvõtmise ja üleandmise akte. Ülikoolis oli aktsepteeritud allkirjaõiguslike isikutena tunduvalt laiemat ringi isikuid kui kehtestatud korra järgi lubatud.
- TTÜ on OÜ TTÜ Sütiste Maja ainuomanik. Selle äriühingu äriplaani nägi küll ette suurte investeeringute tegemist, kuid kavandatud mahus tulusid ei saadud. Juhatus ei rakendanud küllaldasi abinõusid tulude suurendamiseks. Näiteks ei olnud selleks, et ruumide üürile andmisest saada suuremat tulu, korraldatud enampakkumisi ning osa ruume oli välja üürimata.

Olulisemad ettepanekud

TTÜ nõukogule

- Nõuda rektorilt selgituste esitamist, miks põhivara ümberhindamisel ei dokumenteeritud juhtkonna hinnanguid ja põhjendusi, ning võtta seisukoht ülikooli vara õiglasel väärtusel kajastamise kohta ja näha ette vastavad tegevused.
- Nõuda rektorilt ülevaate esitamist kõigi rendilepingute kohta ning otsustada abinõude rakendamine, et muuta need võimaluse korral ülikooli huvidele sobilikumaks või rakendada abinõud nende enne tähtaega lõpetamiseks.
- Tugevdada oma esindajate kaudu kontrolli TTÜ poolt loodud või tema osalusega juriidiliste isikute tegevuse üle.

TTÜ rektorile

- Tagada õigeaegne ostetavate kaupade ja teenuste vajaduse väljaselgitamine ning sellest tulenevalt hankeplaanide koostamine.
- Täiendada sisekontrollisüsteemi selliselt, et oleks tagatud õige ja usaldusväärne sularaha arvestus ja säilimine ning kõiki pangatehinguid kajastataks raamatupidamises õigeaegselt ja kõikehõlmavalt; sõlmida materiaalse vastutuse lepingud kõigi sularaha vastuvõtjatega.
- Täiustada ülikooli sisekontrollisüsteemi selliselt, et kõigi ülikooli varade arvelevõtmine oleks tagatud ning et ülikooli nimel sõlmiks lepinguid ainult selleks volitatud isikud.

Kultuuriminister haridus- ja teadusministri ülesannetes teatas oma vastuses, et ta nõustub vähendatud tasumääraga õppekohtade reguleerimise vajadusega ning seda püütakse arvestada 2007. aasta õigusloomes. Kohtla-Järvel Järveküla tee 35 asuv kinnistu võõrandatakse tasuta ülikoolile, selle otsustamine toimub ministri vastuse kohaselt lähinädalatel Riigikogu majanduskomisjonis.

TTÜ rektor teatas, et ülikooli nõukogu arutas 20.03.2007. a istungil Riigikontrolli kontrolliaruande eelnõu ning võttis vastu otsuse, millega kavandas vajalikud meetmed ülikooli majandustegevusest parema ülevaate saamiseks ja auditi käigus kindlaks tehtud puuduste kõrvaldamiseks. Vastuskirja kohaselt nõustus ülikool kõigi kontrolliaruande eelnõus tehtud ettepanekutega.

Riigikontroll tunnustab ülikooli rektori ja nõukogu väga konstruktiivset suhtumist ja tegevust auditis tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks. Esiletõstmist väärrib, et rektor on juba rakendanud mitmeid meetmeid auditis tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks ning nõukogu on vastu võtnud konkreetsete tähtaegade ja vastutajatega abinõude plaani ülikooli sisekontrollisüsteemi parandamiseks.

Sisukord

SISSEJUHATUS	6
Valdkonna ülevaade	6
Auditi iseloomustus	9
1. PÕHIVARA	10
1.1. Põhivara ülevaade	10
1.2. Põhivara ümberhindlus	10
1.3. Põhivara kasutusse andmise korraldus.....	11
1.4. Sõlmitud üürilepingud	12
1.5. Üüri- ja hoonestusõiguse lepingute täitmise jälgimine	14
1.6. Ülikooli kasutuses olev riigivara	14
1.7. Ruumide rendile võtmine	15
2. RIIGIHANGETE KORRALDAMINE	16
3. MAJANDUSARVESTUSE KORRALDUS	20
3.1. Sularaha- ja pangatehingud	20
3.2. Kulud.....	23
3.3. Sisekontrollisüsteem ja raamatupidamisarvestus	29
4. RIIGIEELARVEVÄLISED ÕPPEKOHAD JA ÕPPETEENUSTASUDE HALDAMINE	31
4.1. Vähendatud tasumääraga õppekohad.....	31
4.2. Tasuliste õppekohtade loomine ja nende maksumus	31
5. OÜ TTÜ SÜTISTE MAJA TEGEVUS	33
LISAD.....	35
1. ÕIGLASELE VÄÄRTUSELE ÜMBER HINDAMATA HOONED.....	36
2. RIIGIEELARVEVÄLISTE JA RIIKLIKU KOOLITUSTELLIMUSE ÕPPETEENUSTASUDE ÕPPEAASTA MAKSUMUSED (KR).....	37
KULTUURIMINISTRI HARIDUS- JA TEADUSMINISTRI ÜLESANNETES, TALLINNA TEHNIKAÜLIKOO LI REKTORI JA NÕUKOGU VASTUSED	38

Sissejuhatus

Auditi eesmärgiks oli hinnata Tallinna Tehnikaülikooli majandustegevust 2005. aastal ja 2006. aasta esimesel poolaastal, keskendudes majandustehingute seotusele tegevuse põhieesmärkidega; veenduda, kas auditeeritava tegevus vara ja raha kasutamisel on seaduslik, säästlik ja sihipärane, kas finantsjuhtimine on edukas ning sisekontrollisüsteem toimib nõuetekohaselt.

Auditi eesmärgiks ei olnud avaldada arvamust Tallinna Tehnikaülikooli 2005. a majandusaasta raamatupidamise aastaaruande kohta.

Auditeeritud asutus: Tallinna Tehnikaülikool koos oma struktuuriüksuste ja juriidiliste isikutega.

Auditeeritud periood: 2005. aasta ja 2006. aasta esimene poolaasta. Mõningates küsimustes hõlmas audit ka varasemat ja hilisemat perioodi.

Auditirühma liikmed: auditijuht Sale Ajalik, vanemauditiitorid Saima Strenze ja Katrin Eller, audiitor Ivika Vispel.

Valdkonna ülevaade

Tallinna Tehnikaülikool (edaspidi TTÜ või ülikool) on avalik-õiguslik juriidiline isik, kes tegutseb Eesti põhiseaduse, ülikooliseaduse, teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse, põhikirja ja teiste õigusaktide alusel. TTÜ juhindub oma akadeemilises tegevuses Euroopa ülikoolide *Magna Charta* põhimõtetest.

TTÜ on õppe-, teadus-, arendus- ja kultuuriasutus, kus toimub bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõpe mitmel õppesuunal tehnika, tootmise ja ehituse; loodus- ja täppisteaduste; sotsiaalteaduste, ärimise ja õiguse; teeninduse ning hariduse õppevaldkondades.

TTÜ tegevuse valdkonnad on õppe-, teadus- ja arendustegevus; teadusraamatukogu teenuse osutamine; toodete ja materjalide nõuetele vastavuse hindamine ja tõendamine; toodete ja materjalide tehnilise tunnustuse koostamine ja avaldamine ning Eesti esindamine vastavates Euroopa organisatsioonides; kultuuritegevus.

Ülikoolil on välja töötatud arengukava aastateks 2006–2010. Arengukava järgi üliõpilaste koguarv viie aasta jooksul oluliselt ei muutu. Samal ajal on planeeritud oluliselt laiendada teadus- ja arendustegevust. On kavandatud realiseerida ehitusprogramm kokku vähemalt 600 miljoni krooni ulatuses; selleks on kavandatud kasutada ülikooli oma raha ja laenu ning taotlema raha nii riigieelarvest kui ka Euroopa Liidu tõukefondidest.

TTÜ on püstitanud eesmärgiks kujundada Tallinnas Mustamäel välja kompaktse ja nüüdisaegse infrastruktuuriga ülikoolilinnak (*campus* ja Tehnopol).

Arengukavas vajalikud ehitusinvesteeringud aastatel 2006–2013 moodustavad kokku 1,08 miljardit krooni. See kava näeb ette 18 hoone rekonstrueerimise (vajaduse korral ka laiendamise) või ehitamise. Sealhulgas on plaanis 8 uue hoone ehitus.

Arengukava järgi on TTÜ püstitanud ülesandeks tagada akadeemilisele personalile konkurentsivõimeline ja atraktiivne palk – lektorile, assistendile, teadurile kaks; dotsendile, vanemteadurile kolm; juhtivateadurile, professorile neli Eesti keskmist palka – ning taotlema vastavad sotsiaalsed garantiid (sh emeriitdotsendile).

Ülikooli juhtimine ja ülesehitus

Ülikooli kollegiaalne otsustuskogu on TTÜ nõukogu. Nõukokku kuulus 2005/2006. õppeaastal 36 liiget. Nõukogu esimees on rektor.

Nõukogu kinnitab iga aasta 1. juuliks järgmise eelarveaasta arenguprioriteetid, arengusuundade muudatused ja olulisemad investeeringud; ülikooli eelarve ja majandusaasta aruande; kehtestab õppekulude hüvitamise tingimused ja korra ning õppekulude hüvitamise määra; teeb ettepanekuid kinnisvara omandamiseks ja võõrandamiseks; otsustab laenude võtmise või võlakirjade emissiooni jm.

Nõukogu tööorganid on alalised komisjonid. 2005/2006. õppeaastal tegutses neli alalist komisjoni: arengu- ja eelarvekomisjon, õppekomisjon, akadeemiline komisjon ja teaduskomisjon.

Rektor vastutab ülikooli üldseisundi ja arengu eest ning raha õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest. Auditeeritud perioodil olid rektoriks Andres Keevallik (kuni 14.03.2005) ja Peep Sürje (alates 01.09.2005). Ajavahemikul 15.03.2005 kuni 31.08.2005 oli rektori kohusetäitja Andres Keevallik.

Ülikoolis oli 30.06.2006. a seisuga 8 teaduskonda: ehitusteaduskond, energeetikateaduskond, humanitaarteaduskond, infotehnoloogiateaduskond, keemia- ja materjalitehnoloogiateaduskond, majandusteaduskond, matemaatika- ja loodusteaduskond ning mehaanikateaduskond.

Ülikooli koosseisus oli eelnimetatud seisuga 33 instituuti, 108 õppetooli, 20 laboratooriumi, 6 lektoraati, 7 õppe- ja teaduskeskust, 3 kolledžit (Kuressaare, Tallinna ja Virumaa Kolledž), 4 teadusasutust (Geoloogia Instituut, Küberneetika Instituut, Meresüsteemide Instituut, raamatukogu), 2 õppe-, teadus- ja arendusasutust (Säästva Tehnoloogia Instituut, Tehnomeedikum).

TTÜ Küberneetika Instituut ja TTÜ Geoloogia Instituut teostavad oma raamatupidamisarvestust iseseisvalt (iseseisva bilansi koostamise kohustust ei ole). TTÜ Küberneetika Instituudi ja TTÜ Geoloogia Instituudi andmed sisalduvad TTÜ koondbilansis.

01.01.2006. a seisuga õppis ülikoolis 10 222 üliõpilast, neist 5487 riikliku koolitustellimuse õppekohtadel ja 4735 riigieelarvevälistel õppekohtadel. Välisüliõpilasi oli 304, neist 26 olid Euroopa Liidu kodanikud ja 287 väljastpoolt Euroopa Liitu.

2006. a lõpu seisuga õppis ülikoolis 10 614 üliõpilast, neist 5641 riikliku koolitustellimuse õppekohtadel ja 4973 riigieelarvevälistel õppekohtadel.

Ülikoolis ja tema asutustes töötas 2005. aasta lõpu seisuga 1733 töötajat, neist 540 õppejõudu, 388 teadustöötajat ja 805 teenindavat töötajat (juhtiv, haldus-, tugi- ja abipersonal) ning 2006. aasta lõpu seisuga 1795 töötajat, neist 544 õppejõudu, 407 teadustöötajat ja 844 teenindavat töötajat.

TTÜ on osahingute TTÜ Sport ja TTÜ Sütiste Maja (likvideerimisel) ainuosanik. Samuti on TTÜ mittetulundusühingute TTÜ Kultuurikeskus, TTÜ Spordiklubi, TTÜ Üliõpilasküla, Toidu- ja Fermentatsioonitehnoloogia Arenduskeskuse ning Kuressaare Campus liige, Tallinna Tehnoloogiapargi Arendamise Sihtasutuse asutaja ning omab osalust OÜs Eliko Tehnoloogia Arenduskeskus ja ASi Vähiuuringute Tehnoloogia Arenduskeskus aktsiaid.

2005. a konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad Tallinna Tehnikaülikooli (emaettevõtte) ning tema tütarettevõtete OÜ TTÜ Sport, OÜ TTÜ Sütiste Maja ja MTÜ TTÜ Üliõpilasküla finantsnäitajad.

Ülikooli finantsnäitajad

Ülikooli saab raha põhiliselt Haridus- ja Teadusministeeriumiga sõlmitud lepingu alusel riigieelarvest, teadmuste osutamise ja muudest allikatest. Ülikool osutab põhitegevusest tulenevaid tasulisi teenuseid, millest saadavat tulu kasutatakse ülikooli eesmärgi saavutamiseks.

Ülikooli tähtsamatest finantsnäitajatest aastatel 2004–2005 annab ülevaate tabel 1.

Tabel 1. TTÜ tähtsamad finantsnäitajad 2004.–2005. aastal (mln kr)

Finantsnäitajad	2004	2005
Tegevustulud	601,8	560,7
Tegevuskulud	456,8	518,0
Põhivara kulum	51,3	56,4
Tegevuskulud kokku	508,1	574,4
Finantstulud	0,5	1,1
Finantskulud	5,0	3,1
Tulem	89,3	-15,7
Bilansimaht	714,9	819,3
Käibevarad	134,3	108,4
Põhivarad	580,7	710,9
Kohustused ja eraldised	173,6	166,3
sh pangalaen	41,1	16,4
Netovara	541,3	653,0

Allikas: Tallinna Tehnikaülikool

Varasemad auditid

Riigikontroll on varem kontrollinud Tallinna Tehnikaülikooli majandustegevust 1996. aastal.

2000. a kontrollis Riigikontroll TTÜs riiklikust investeringute programmist eraldatud raha kasutamise seaduslikkust perioodil 1995–1999. Kontrollimise käigus selgus, et ülikool oli korduvalt ehitustööde tellimisel jaotanud riigihanke osadeks eesmärgil vähendada selle maksumust ning jätnud riigihanke korraldamata. Mõned hankelepingud olid kadunud.

2005. a tegi Riigikontroll TTÜs kontrolliprotseduure seoses õppetootusteks eraldatud raha kasutamise auditiga. Selgus, et üliõpilaste sõidusoodustusteks eraldatud raha ülejääki oli osaliselt kasutatud doktoranditoetuste maksmiseks.

Haridus- ja Teadusministeerium ei ole ülikooli majandustegevust kontrollinud.

Riigihangete Amet kontrollis ülikoolis 2005. aasta jaanuaris-märtsis riigihangete teostamist aastatel 2003–2004. Amet tuvastas, et ülikool oli paljudel juhtudel eiranud riigihangete seaduse nõudeid. Asjade ostmisel ja teenuste tellimisel olid riigihanked paljudel juhtudel jäetud korraldamata. Mõnel juhul oli valitud vale pakkumismenetluse liik, mõnel juhul ei olnud esitatud riigihangete registrile riigihanke deklaratsiooni. Kahel juhul ei vastanud hankelepingu tingimused pakkumise kutse dokumentides ja edukaks tunnistatud pakkumises esitatud tingimustele. Eiratud oli riigihangete teostamise head tava ning ülikool ei olnud osal juhtudest pakkujate paljususe korral pidanud läbirääkimisi vähemalt kolme pakkujaga. Mõningaid riigihangete seaduses sätestatud dokumente ei olnud säilitatud.

Tallinna Tehnikaülikooli 2004. ja 2005. a raamatupidamise aastaaruannetele on hinnangu andnud AS PriceWaterhouseCoopers. Audiitori järeldusotsused on märkusteta.

Siseauditi korraldus

TTÜ sisekontrolli osakond on 3-liikmeline: juhataja, peaspetsialist ja riigisaladuste kaitset korraldav isik. Osakond teeb auditeid tööplaani alusel, mille on kinnitanud rektor. TTÜ majandustegevust kontrollitakse ka nõukogu määratud korraliste ja erakorraliste revisjonide teel.

2005. a on auditid toimunud tehnika- ja kinnisvaraosakonna automajandis, katsekojas, TTÜ Üliõpilaskülas, Kuressaare Kolledžis, Korvpalliklubis ja Meresüsteemide Instituudis.

2006. a on sisekontrolli osakond auditeerinud TTÜ raamatukogu, humanitaarteaduskonda ja Küberneetika Instituuti (järelaudit). Kõigil juhtudel on auditeeritud põhikirjas sätestatud tegevuse eesmärkide ja ülesannete ning arengukavas püstitatud ülesannete täitmist; lepingute ettevalmistamist, sõlmimist, täitmist ja järelevalvet; eelarve täitmist; sularaha arveldusi ning analüüsitud sisekontrollisüsteemi põhimõtteid ja korraldust.

Auditi iseloomustus

Audit hõlmas TTÜ struktuuriüksusi, tuginedes põhiliselt algdokumentatsiooni kontrollile ja analüütilistele toimingutele, kohapealsetele vaatlustele ning asjaomaste isikute kirjalikele ja suulistele selgitustele. Auditi põhiküsimused olid järgmised:

- Kas varad on vajalikud ülikooli põhitegevuseks ning eesmärkide saavutamiseks? Kas varade arvestus on õige? Kas varadega tehtud tehingud on seaduspärased ega kahjusta TTÜ huve?
- Kas investeeringuteks, ehituseks ja remondiks eraldatud raha kasutatakse sihipäraselt, seaduslikult ja säästlikult?
- Kas ja kuidas on korraldatud riigihanked kaupade ja teenuste ostmisel? Kas hankelepingud on sõlmitud riigihanke seaduse ja muude regulatsioonide nõuetest lähtudes? Kas riigihanke korras ostetud kaubad, tööd ja teenused vastavad sõlmitud hankelepingutele?
- Kas õppetoetusi on makstud kooskõlas seaduse ja TTÜs kehtestatud õigusaktidega?
- Kas töötasustamisel ja lepingute sõlmimisel on järgitud kehtestatud õigusakte?
- Kas tehtud kulutused on seotud ülikooli tegevusega ja on põhjendatud ning lähtuvad kavandatud eesmärkidest? Kas on olemas toimiv sisekontrollisüsteem?
- Kas TTÜ on saanud ja näidanud arvestusregistrites kõikehõlmavalt teenuste osutamisest ja muudest allikatest saadaolevaid tulusid? Kas riigieelarveväliste õppekohtade õppeteenustasu on laekunud täielikult? Kas õppekoha teenustasu katab kõik ülikoolipoolsed kulutused?
- Kas raamatupidamise arvestus vastab raamatupidamise seaduse, hea raamatupidamistava ja riigi raamatupidamise üldeeskirja nõuetele ning kas eksisteerivad ja toimivad sisekontrollisüsteemid?

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI¹ auditistandarditega.

Auditi käigus andsid selgitusi rektor Peep Sürje, õppeprorektor Jakob Kübarsepp, finantsdirektor Ardo Kamratov, haldusdirektor Henn Karits, pearaamatupidaja Ülle Pöder, õppeosakonna juhataja Maiki Udam, riigihangete osakonna juhataja Egon Müür, juriidilise osakonna juhataja Laur Hiob, ehitusosakonna juhataja Margus Tootmaa, haldusosakonna juhataja Jaak Kääp, kinnisvara talituse juhataja Rein Järva, raamatukogu direktor Jüri Järs, Küberneetika Instituudi direktor Jaan Penjam, OÜ TTÜ Sütiste Maja likvideerija Jüri Tallinn, OÜ TTÜ Sütiste Maja pearaamatupidaja Inge Pöder, humanitaarteaduskonna deканаadi juhataja Merli Mäger, tehnoloogia- ja innovatsioonikeskuse juhataja Indrek Jakobson, personaliosakonna juhataja Mare Pihel, Virumaa Kolledži direktor Viktor Andrejev, Virumaa Kolledži õppedirektor Reet Pärss, Virumaa Kolledži endine arendusdirektor Külli Guljavin ja Virumaa Kolledži pearaamatupidaja Ave Härg.

¹ *International Organisation of Supreme Audit Institution* – Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon, mis tegutseb ÜRO egiidi all.

1. Põhivara

1.1. Põhivara ülevaade

31.12.2005. a seisuga oli TTÜ materiaalse põhivara soetusmaksumus 962,1 mln krooni ning jääkmaksumus 702,9 mln krooni, sealhulgas maa ja ehitiste soetusmaksumus 639,1 mln ja jääkmaksumus 547,1 mln krooni. TTÜ omandis oli siis kokku 30 kinnistut kokku suurusega 820 762 m², sh Tallinnas 605 162 m². Nendel kinnistutel on 53 hoonet üldpinnaga 142 322 m².

Ülikoolil puuduvad dokumenteeritud koondandmed selle kohta, kui palju põhivara kasutab ülikool oma tarbeks ja kui palju on antud teiste isikute kasutusse (sh seadmed ja aparaadid) ning kui palju seisab pinda tühjana.

Haldusosakonna töötajate selgitusel peetakse arvestust teaduskondade ja asutuste kasutuses olevate pindade kohta teaduskondades või asutustes ning kõik ruumid on kas ülikooli struktuuriüksuste kasutuses või antud üürile ülikooli tegevust toetavatele või ülikooliga seotud isikutele.

Riigikontroll peab oluliseks koondandmete olemasolu ülikooli kogu põhivara tegeliku kasutamise kohta, seda nii sisekontrolli tõhusa toimimise kui ka vara ja selle kasutamist puudutavate otsuste tegemise eesmärgil.

Ettepanek TTÜ nõukogule

- Nõuda ülikooli juhtkonnalt ülevaadet põhivara tegeliku kasutamise kohta.

1.2. Põhivara ümberhindlus

Põhivaraobjekte, mis olid soetatud 1995. a või varem või mille soetusmaksumuse kohta puudusid usaldusväärsed andmed, sai ümber hinnata õiglaselt väärtusse kuni 31.12.2005. a.²

Ümberhinnatud põhivara

Ülikool on 2005. a hinnanud ümber õiglaselt väärtusele hooned kinnistul Ehitajate tee 5 (õppehooned 1–6, mineraalväetiste labor ja raamatukogu) ja Raja tn 15. Finantsdirektori selgituse kohaselt hinnati ümber hooned, mis jäävad edaspidi kindlasti ülikooli omandisse.

Ümberhindluse tegemiseks telliti eksperdihinnang Ober-Haus Hindamisteenuste OÜ-lt. Eksperti-hinnang koostati jääkasendusmaksumuse meetodil ning selle kohaselt on hoonete harilikuks väärtuseks 509,1 mln kr.³ TTÜ nõukogu kinnitas aga ümberhinnatavate hoonete väärtuseks 175,2 mln kr.⁴ Finantsdirektori selgituse kohaselt olevat ümberhinnatud hoonete maksumus määratud koostöös ülikooli raamatupidamise aastaaruannet auditeerinud audiitoritega.

Riigikontrolli audiitoritele ei esitatud dokumenteeritud põhjendusi ja juhtkonna hinnanguid selle kohta, miks kujunes ümberhinnatud vara maksumuseks 175,2 mln kr.

Riigikontroll leiab, et juhtkonna hinnangud, mis mõjutavad vara väärtust, peavad olema koos põhjendustega dokumenteeritud.

Riigikontrolli hinnangul kajastati ülikooli raamatupidamisarvestuses eespool nimetatud hoonete maksumus põhjendamatult mitu korda madalamana eksperdihinnangus toodud õiglasest väärtusest.

² Raamatupidamise Toimikonna juhend nr 5 "Materiaalne ja immateriaalne põhivara", § 33; riigi raamatupidamise üldeeskiri, § 45

³ Ober-Haus Hindamisteenuste OÜ 12.12.2005. a eksperdihinnangud nr 22393 ja 22393a

⁴ TTÜ nõukogu 20.12.2005. a otsus nr 111

Seetõttu võib arvata, et TTÜ raamatupidamise aruanded ei kajasta ülikooli vara selle õiglasest väärtuses, ja kuna ülikooli raamatupidamise aruande näitajad liidetakse riigi koondaruandesse, siis tekitab see ka vea kogu riigi tasemel.

Ümberhindamata põhivara

TTÜ on jätnud suure osa põhivaraobjekte õiglasele väärtusele ümber hindamata (andmed ümber hindamata hoonete kohta on esitatud lisas 1).

Ülikooli finantsdirektori selgituste kohaselt jäeti ümber hindamata hooned, mille võõrandamise on ülikooli nõukogu algatanud, mis on ülikooli arengukava järgi plaanis lammutada ning mille puhul ei peetud ümberhindlust oluliseks.

Dokumenteeritud otsuseid põhivara ümberhindamata jätmise kohta ei ole tehtud. Finantsdirektori selgituse kohaselt on hoonete müüki menetletud juba pikka aega enne seda, kui nõukogu sellekohased otsused vastu võttis. Samuti olevat ülikooli arengukava väljatöötamisel käsitletud mõningate hoonete lammutamist, kuid arengukava seda ei kajasta.

Kuna paljude hoonete ümberhindlust ei ole tehtud, ei saanud audiitorid kindlust selle kohta, et ülikooli põhivara on arvel õiglasest väärtuses.

Riigikontrolli hinnangul ei ole ülikooli selgitused (hoonete müük tulevikus, muinsuskaitsealune objekt, võimalik rekonstrueerimine tulevikus) põhivara ümberhindamata jätmise kohta mõnede hoonete osas põhjendatud.

Riigikontrolli arvates võib osa hoonete ümberhindamata jätmisest tingituna olla varade maksumus kajastatud õiglasest väärtusest tunduvalt väiksemana.

Ettepanek TTÜ nõukogule

- Nõuda rektorilt selgituste esitamist, miks põhivara ümberhindamisel ei dokumenteeritud juhtkonna hinnanguid ja põhjendusi ning võtta seisukoht ülikooli vara õiglasest väärtuses kajastamise kohta ja näha ette vastavad tegevused.

1.3. Põhivara kasutusse andmise korraldus

Ülikooliseaduse järgi on ülikool õigustatud omama ainult sellist vara, mis on tarvilik tema ülesannete täitmiseks.

Ülikool võib anda tähtajaliselt teise isiku kasutusse ainult sellist oma vara, mille suhtes ülikooli nõukogu on seisukohal, et see on ülikooli eesmärgi saavutamiseks vajalik, kuid mida praegu ei ole võimalik või otstarbekohane selleks kasutada.⁵

Samas võib TTÜ põhikirja järgi ülikool anda vara üürile või muul alusel tähtajatult või tähtajaliselt teise isiku kasutusse, kui see vara ei ole ajutiselt TTÜ-le vajalik. Ruume võib tähtajaliselt kasutada anda kuni 10 aastaks, muud vallasvara kuni 5 aastaks ning muud kinnisvara 25 aastaks. Põhikirja kohaselt on õigus anda vara teise isiku kasutusse rektoril.

Finantsdirektori selgituse kohaselt on põhikirjas määratud vara üürile andmise pikad tähtajad seotud asjaoluga, et peeti silmas üürnikke, kelle tegevus on seotud ülikooli tegevuse eesmärkide täitmisega.

Auditeerimisel selgus, et ülikool oli ainult ühel juhul (juunis 2006) korraldanud ruumide kasutusse andmiseks avaliku enampakkumise.

⁵ Ülikooliseadus, § 45 lg 2

Riigikontrolli hinnangul tuleb lähtuda vara kasutusse andmise korral riigivaraseaduse § 42 lõikest 4, mille järgi kohaldatakse riigivaraseadust ka avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele nende vara valdamisel, kasutamisel ja käsutamisel, kui avalik-õigusliku juriidilise isiku tegevust reguleerivas seaduses ei ole sätestatud teisiti. Riigivaraseadus näeb ette, et oma vara teistele isikutele kasutada andmiseks tuleb korraldada avalikke enampakkumisi.

Kuna ülikooliseadus ei näe vara kasutada andmise osas ette erisusi, siis on ülikool kohustatud järgima riigivaraseadusega kehtestatud nõudeid, sh seda, et oma vara teistele isikutele kasutada andmiseks tuleb korraldada avalikke enampakkumisi.

Vara teise isiku kasutusse andmise kord kinnitati alles auditeerimise ajal.⁶ Mainitud kord sätestab vara kasutusse andmise kas enampakkumise teel või otsustuskorras.

Auditi käigus selgus ka, et ülikoolis ei olnud sisse seatud pidevat kliendipõhist arvestust, mis tagaks ülevaate kliendiga (üürnik) seotud tuludest ja kuludest ning rendile andmise kasumlikkusest klientide kaupa ja ülikooli kohta tervikuna ning mis oleks kasutatav tehingute tegemise üle otsustamisel.

Raamatupidamise korraldus võimaldab küll saada andmeid olulisemate üüriobjektidega seotud kulude ja tulude kohta, kuid auditi käigus ei selgunud, et vara kasutusse andmise tehinguid oleks sellisest infost lähtuvalt analüüsitud ja võrreldud.

1.4. Sõlmitud üürilepingud

01.07.2006. a seisuga oli ülikool haldusosakonna üürilepingute registri kohaselt andnud üürile ruume 33 üürilepingu alusel üldpinnaga 3207,5 m² (ilma üliõpilaste kasutuses oleva ühiselamu pinnata). Valdavalt olid üürilepingud sõlmitud 5 aastaks. 17 lepingut olid tähtajatud.

TTÜ-I ei ole ülevaadet kõigist ruumide üürile andmise lepingutest, sest puudub lepingute koondregister, mis kajastaks kõiki ruumide üürile andmise ja võtmise lepinguid, kaasa arvatud allasutuste poolt ruumide üürile andmine.

Auditeerimisel ilmnes, et haldusosakonnas peetavas lepingute registris puudusid Küberneetika Instituudi, Virumaa Kolledži ja Kuressaare Kolledži sõlmitud lepingud ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga sõlmitud koostöölepingud Virumaa Kolledžile tasuta kasutusse antud hoonete Järveküla tee 75 ja Kalevi 4 kohta. Küll olid Küberneetika Instituudil ja Virumaa Kolledžil endil lepingute registrid olemas.

Seetõttu ei ole audiitorid kindlad, et neile esitati andmed kõigi kehtivate üürilepingute kohta.

Ruumide üüri alammäärad on kehtestatud rektori käskkirjaga.⁷ Pikaajaliste lepingute alusel üürile antud kontoriruumide üüri alammäär on 50 kr/m² ning muude ruumide alammäär 25 kr/m² kuus. Rektori käskkirjas ei ole toodud üldkasutatavate ruumide kasutamise, hoone valvetasu ja maamaksu üürnikult sissenõudmise põhimõtteid.

Sõlmitud lepingute järgi olid üüritasud 18–150 kr/m² kuus.

Auditeerimisel selgus, et mõnel juhul oli antud ruume üürile hinnakirjas ettenähtust odavamalt.

Näiteks:

- 23.09.1999. a Faberi Ehituse OÜga sõlmitud lepingu kohaselt olid antud kasutusse ruumid üldpinnaga 238,42 m² asukohaga Rävalla pst 11 tähtajaga 7 aastat keskmise üüritasuga 18,63 kr/m² kuus (sh arvestades ka tasuta kasutada antud ruumi). 2006. a juulis leping lõpetati. Kuigi leping oli

⁶ Rektori 10.11.2006. a käskkiri nr 190

⁷ Rektori 07.04.2003. a käskkiri nr 35 "Mitteeluruumide üüri- ja renditasude kinnitamine"

sõlmitud enne praegu kehtivate üüri alammäärade kehtestamist, tulnuks rakendada abinõud saadava üüritasu suurendamiseks.

- ASile Tampe on antud tähtajatult kasutusse äriruumid aadressil Ehitajate tee 5 üldpinnaga 172,3 m² kasutamiseks kohviku ruumidena ning köögitehnika ja mööbel maksumusega 259 890 krooni. Samas tasub üüri ruumide ja seadmete kasutamise eest lepingu järgi ainult 50 m² eest 60 kr/m² ehk kokku 3000 krooni kuus. Seejuures sisaldab üürihind tasu soojusenergia eest. Seega moodustab tegelik üüritasu, arvestades kogu kasutada andud pinda, 17,41 kr/m².

Mitmel juhul on TTÜ andnud toitlustamise korraldamiseks kasutada ruume kas tasuta või madala tasu eest. Lisaks on antud tasuta kasutada köögiinventari ja mööblit. Mõnel juhul peab ülikool lepingu lõppedes ostma äriühingult välja tema poolt lepingu kehtivuse ajal ostetud köögitarvikud või tasaarveldama üüri äriühingu poolt lepingu kehtivuse ajal ostetud köögiseadmete jm inventariga. Arvestades, et ülikooli tegevuseks ei ole toitlustamise korraldamine ja seda teenust tellitakse äriühingutelt, puudub riigikontrolli hinnangul TTÜ-l vajadus omada toitlustamiseks vajalikku sisseasetet jm inventari ning selle tasuta kasutada andmisega ei saa ülikool sellelt varalt ka mingit tulu. Näiteks:

- OÜ-le Amulett on antud tähtajatult tasuta kasutusse ruumid pinnaga 127,2 m² asukohaga Raja tn 15. Ruumid kasutatakse toitlustusteenuse osutamiseks TTÜ personalile, külalistele ja üliõpilastele. Peale ruumide on antud üüri kasutusse tasuta köögitehnika ja mööbel maksumusega 262 008 krooni. Riigikontrolli hinnangul ei ole ülikooli ruumide ja vara tasuta kasutada andmine äriühingule põhjendatud.
- Adaat Group OÜga on sõlmitud äriruumi üürileping aadressil Kopli 101 asuvate ruumide üürile andmiseks üldpinnaga 254 m² tähtajaga 30.06.2007 ning üürimääraga 25 kr/m². Üürikuule on tasuta kasutada antud köögitehnika ja mööbel maksumusega 591 037 krooni. Lisaks on ülikool kohustatud lepingu lõppemisel ostma välja üürikuule poolt juurde ostetud köögitarvikud maksumusega 66 691 krooni. Lepingu järgi on üürile andjal õigus suurendada üüritasu kord aastas, kuid ülikool on jätnud selle võimaluse kasutamata.
- Fazer Eesti ASile anti üürile ruumid aadressil Ehitajate tee 5 üldpinnaga 824,4 m² tähtajaga 01.06.2005 (lepingut pikendati aasta võrra) üürimääraga 25 kr/m² ehk 20 610 krooni kuus. Ruumide kasutamise eesmärk oli toitlustamine ja pagaritoodete valmistamine. Lepingu järgi oli üürile andjal õigus suurendada renditasu kord aastas, ülikool ei kasutanud aga seda võimalust. Uus äriruumi üürileping sõlmiti 01.07.2006. a tähtajaga 5 aastat. Üüri suuruseks on esimesel aastal endiselt 20 610 krooni kuus (kuni 31.07.2007) ning see sisaldab ka tasu muu lepingu alusel kasutatava vara eest. Üürikuule poolseks investeeringuks on lepingus ette nähtud 2 mln krooni, millest 900 000 krooni tasaarveldatakse üürimaksetega. Üürikuule poolt investeeringuna soetatud seadmed, inventar jm antakse lepingu lõppedes ülikooli omandisse.

Paljudel juhtudel olid lepingud sõlmitud ülikoolile mittesoodsatel tingimustel, samuti ei olnud kasutatud võimalusi üüritulu suurendada. Näiteks:

- OÜ-le TTÜ Sport (100% ülikooli omandis olev äriühing) on antud rendile spordihoone pinnaga 6190 m², samuti staadion, tenniseväljakud, võrkpalli- ning korvpalliväljak. Äriühingu põhi-funktsioon on arendada ja hallata üliõpilaste õppetöökse ning ülikooli sporditegevuseks vajalikke spordirajatisi. Renditasu suuruseks on alates 01.01.2002. a 163 397 krooni kuus. Hiljem on antud rentnikule tasuta kasutusse spordiinventari ja mööblit maksumusega 1,1 mln krooni ning ülikoolile kuuluvad spordirajatised Lehtmetsa külas Albu vallas ja Aegviidus. Eelnimetatud vara anti äriühingule tasuta kasutada ilma ülikooli nõukogu sellekohase otsuseta, kuigi selle otsuse oleks pidanud ülikoolis kehtestatud reeglite kohaselt tegema.

Finantsdirektori selgituse kohaselt anti spordiinventar ja mööbel äriühingule tasuta kasutada eesmärgil korraldada üliõpilaste kehalise kasvatuse õppetööd ning Lehtmetsa külas Albu vallas ja Aegviidus asuvad spordirajatised ei olevat praegu kasutuses.

Riigikontroll ei pea ülikooli vara äriühingule tasuta kasutada andmist põhjendatuks, kuna äriühing osutab teenuseid lisaks TTÜ-le ka kõigile teistele soovijatele. Samas juhib Riigikontroll tähelepanu sellele, et niisugused tehingud seotud osapoolte vahel võivad kaasa tuua täiendavaid maksukohustusi.

Ettepanek TTÜ nõukogule

- Nõuda rektorilt ülevaate esitamist kõigi rendilepingute kohta ning otsustada abinõude rakendamine, et muuta need võimaluse korral ülikooli huvidele sobilikumaks või rakendada abinõud nende enne tähtaega lõpetamiseks.

Ettepanekud TTÜ rektorile

- Tagada kõigi ruumide kasutada andmise lepingute kandmine ülikooli lepingute registrisse.
- Rakendada abinõud ülikooli vara kasutada andmisest saadava tulu suurendamiseks.
- Rakendada abinõud OÜga TTÜ Sport sõlmitud lepingu läbivaatamiseks.

1.5. Üüri- ja hoonestusõiguse lepingute täitmise jälgimine

TTÜ teenis 2005. a üüritulu 3,9 mln krooni, mis moodustab ülikooli kogutegevustulust 0,7% ja majandustegevuse tulust 2,7%.

Auditi käigus selgus, et ülikool ei olnud osal juhtudest esitanud arveid lepingutes ettenähtud korras ja saadaolevad tasud olid jäänud õigeaegselt laekumata.

Näiteks on 29.07.2004. a Tehnopolis Kinnisvara ASiga sõlmitud hoonestusõiguse seadmise lepingu kohaselt hoonestusõiguse tasu 100 000 krooni aastas ning lisaks on hoonestaja kohustatud täiendavalt tasuma 400 000 krooni aastas alates päevast, mil hoonestaja alustab esimese hoone ehitamist. Lepingu järgi maksab hoonestaja hoonestusõiguse tasu iga aasta 1. juuliks ja 1. jaanuariks maksmisele eelneva poolaasta eest. Auditeerimisel selgus, et hoonestaja ei olnud maksnud põhisummast (100 000 kr aastas) 2006. a I poolaasta eest 50 000 krooni ja tulenevalt esimese hoone ehitamise algusest 01.09.2005. a kuni 01.07.2006. a 333 333 krooni. Seega oli kokku tähtjaks laekumata 383 333 krooni hoonestusõiguse tasu ja ülikool ei olnud seda ka nõudnud. Saadud selgituse kohaselt jäid arved esitamata, sest puudus info ehituse alustamise kohta. Auditeerimise ajal esitati arve, mis ka tasuti.

Ülikool ei ole seoses üüri tähtjaks tasumata jätmisega üürniku suhtes sanktsioone rakendanud, kuigi osas lepingutes oli selline võimalus ette nähtud.

Ettepanek TTÜ rektorile

- Tagada, et arved lepingutes ette nähtud tasude maksmiseks esitatakse õigel ajal ning mitteõigeaegse tasumise korral rakendada sanktsioone.

1.6. Ülikooli kasutuses olev riigivara

Riigivara tasuta kasutusse andmise lepingu järgi on Haridus- ja Teadusministeerium andnud TTÜ-le tasuta kasutusse 5 aastaks kinnistu asukohaga Järveküla tee 35 Kohtla-Järvel. Kinnistu koosseisus on õppehoone pinnaga 4586 m², maaüksus pindalaga 8273 m² ja haljasala. Kuni 31.08.2005. a kasutas hoonet TTÜ Virumaa Kolledž.

Auditi käigus varaga kohapealsel tutvumisel selgus, et hoone keldrikorrusel asub TTÜ põlevkivi instituudi kütuste labor, kus on 28 töötajat. Instituudi kasutuses olevate ruumide pind moodustab maja plaani järgi kokku 946,4 m² ehk ca 20% hoone pinnast. Ülejäänud osa hoonest ehk 80% on alates 01.09.2005 seisnud tühjuna. Seega on ülikool pikka aega maksnud kütte ja hoolduskulude eest, kuigi ta

seda põhiosas ei kasuta. Ajavahemikul 01.09.2005–30.06.2006 moodustasid need kulud 459 496 krooni, sh küttekulud 197 481 krooni. Selgituse kohaselt olevat ülikool pidanud läbirääkimisi Haridus- ja Teadusministeeriumiga nimetatud hoone tasuta kasutamise lepingu muutmiseks ning TTÜ andmetel on ministeerium kavandanud ka kinnistu võõrandamist kolmandatele isikutele. Selgituse kohaselt saatis ülikool Haridus- ja Teadusministeeriumile sellesisulise kirja, millele aga vastust ei olevat saadud.

TTÜ arengukava perioodiks 2005–2010 ei näe ette selle hoone kasutamist ülikooli tarbeks.

Seega on TTÜ teinud kulusid seoses suures osas tühjalt seisva hoone haldamise ja kütmisega. Seejuures on ülikool püüdnud tekkinud olukorda lahendada, kuid tulemust ei saavutatud.

Auditi ajal, 23.01.2007. a otsustas TTÜ nõukogu taotleda Haridus- ja Teadusministeeriumilt eelnimetatud kinnistu üleandmist ülikooli omandisse, et rajada selle baasil Põlevkivi Arenduskeskus.

Ettepanek haridus- ja teadusministrile

- Otsustada võimalikult kiiresti Kohtla-Järvel Järveküla tee 35 asuva kinnistu edasine kasutamine.

1.7. Ruumide rendile võtmine

Ülikool oli 30.06.2006. a seisuga 8 lepingu alusel üürile võtnud kokku 11 032,6 m² pinda, mille üürimäär on kuni 118,7 kr/m² kuus. 2005. a moodustasid ülikooli üürimaksud kokku 10,3 mln krooni.

Auditi käigus selgus, et ruumide kasutusse andmise lepingud olid mõnel juhul sõlmitud ka TTÜ enda erinevate struktuuriüksuste vahel. Näiteks:

- Küberneetika Instituut (KüBI) on andnud TTÜ Meresüsteemide Instituudi (MSI) kasutusse 331,0 m² suuruse pinna, mille halduskulude katteks maksab MSI haldajale (KüBI) eksploatatsioonikulude kompensatsiooni sõltuvalt ruumi otstarbest 75 ja 40 kr/m² kuus ehk kokku 28 752 krooni kuus.
- Küberneetika Instituut on andnud TTÜ Biomeditsiinitehnika Keskuse (BMTK) kasutusse 193,4 m² pinda, mille halduskulude katteks maksab BMTK haldajale (KüBI) eksploatatsioonikulude kompensatsiooni 45 kr/m² kuus ehk 10 269 krooni.

Riigikontrolli hinnangul puudub vajadus struktuuriüksuste vahel lepingute sõlmimiseks ja omavahel arvete esitamiseks, kuna see suurendab põhjendamatult raamatupidamise töökoormust ja kuna kuluarvestust on võimalik pidada ka ilma omavahel arveid esitamata.

Mõnel juhul on ülikool ruume üürile võtnud ilma selle kohta eelnevalt kirjalikku lepingut sõlmimata. Nii on ülikool võtnud Tallinna Tehnoloogiapargi Arendamise Sihtasutusest üürile ruume kokku 993,3 m² üürimääraga 25–60 kr/m² sõltuvalt ruumide asukohast. 2005. a on ülikool tasunud ruumide üüri ja kommunaalkulude eest sihtasutusele kokku 780 300 krooni ning 30.06.2006. a seisuga 168 000 krooni.

Riigikontroll leiab, et kirjalike lepingute sõlmimine on TTÜ kui üürniku huvides vajalik, sest lepinguga määratakse kindlaks lepingu tingimused ja üüri suurus ning lepinguosaliste kohustused ja õigused.

Ettepanekud TTÜ rektorile

- Loobuda ülikooli struktuuriüksuste vahel kirjalike lepingute sõlmimisest ja kaaluda omavaheliste arvete esitamise lõpetamist.
- Sõlmida ruumide üürile võtmisel omaette juriidilistelt isikutelt kirjalikud lepingud.

2. Riigihangete korraldamine

TTÜs on loodud riigihangete osakond, kelle tegevuse eesmärk on riigihankemenetluse korrektne korraldamine, lähtudes õigusaktidest. Riigihangete korraldamist reguleeris TTÜs rektori 15.11.2004. a käskkirjaga kehtestatud riigihangete korraldamise eeskiri. 2006. a juunis kinnitati uus riigihangete korraldamise eeskiri.

Riigihangete osakond oli koostanud TTÜ 2006. a **riigihangete plaani, kuid see ei sisaldanud paljusid riigihankeid**. Selles oli ette nähtud ainult 11 riigihanget, sh 9 avatud pakkumismenetlusega ja 2 väljakuulutamiseteta läbirääkimistega pakkumismenetlusega hanget. Riigihangete registri andmetel oli ülikool 01.06.2006. a seisuga korraldanud aga kokku 77 riigihanget asjade ja teenuste ostmiseks ning ehitustöödeks. Neist 36 olid lihtmenetlusega hanked, 35 puhul kohaldati avatud pakkumismenetlust ning 6 juhul väljakuulutamiseteta läbirääkimistega pakkumismenetlust.

Riigihangete seadus näeb ette, et tööde ja teenuste tellimise korral summas 300 000 krooni ja üle selle peab ostja kasutama üldjuhul avatud pakkumismenetlust. Auditi käigus selgus, et osalt äriühingutelt oli korduvalt ostetud **lihtmenetluse teel tehnikat, jättes korraldamata avatud pakkumismenetluse ja jaotades hanke osadeks**, mis on vastuolus riigihangete seaduse nõuetega. Seaduse kohaselt ei või ostja riigihanke teostamiseks kehtestatud korra nõuete järgimise vältimiseks jaotada riigihanget osadeks. Näiteks:

- GD Kompressorid OÜga on sõlmitud 3 eraldi lepingut TTÜ Loodusmaja suruõhu- ja vaakum-süsteemi ehituseks hindadega vastavalt 220 000, 487 060 ja 299 200 krooni (ilma käibemaksuta).⁸ Seega on GD Kompressorid OÜga kokku sõlmitud lepinguid 1 006 260 krooni eest. Samas nähtub koostatud üleandmise-vastuvõtmise aktidest, et GD Kompressorid OÜ andis TTÜ-le üle seadmeid, mistõttu Riigikontroll leiab, et oleks pidanud korraldama avatud pakkumismenetlusega riigihanke. Samuti selgus, et teistelt võimalikelt töövõtjalt ei olnud hinnapakumisi küsitud.

Mõnel juhul ei olnud järgitud riigihangete head tava ning riigihangete suhtes, mille hankelepingu eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on väiksem kui riigihangete seaduses sätestatud piirmäärad, **ei olnud peetud võimaluse korral läbirääkimisi vähemalt kolme pakkujaga**. Nii näiteks on ülikool Skanska EMV ASiga sõlminud hoolduslepingu hoonete automaatika, ventilatsiooni ning jahutus-süsteemide (korraliste) hooldus- ja remonditööde teostamiseks. 2005. a on tasutud Skanska EMV ASile 336 941 krooni koos käibemaksuga (285 543 krooni käibemaksuta) ja 2006. a esimesel poolaastal 219 617 krooni (186 116 krooni käibemaksuta).

Auditeerimisel selgus, et mõnel juhul oli objekti renoveerimiseks sõlmitud **peatöövõtuleping** riigihanke avatud pakkumismenetluse tulemusena, kuid **samal ajal olid sõlmitud lepingud ka teiste töövõtjatega samadel objektidel tööde tegemiseks**. Näiteks:

- Skanska EMV ASiga sõlmiti 25.05.2006. a peatöövõtuleping III õppekorpusse renoveerimiseks kokku 37,97 mln krooni suuruses summas tööde lõpetamise tähtajaga 31.07.2006. Samal ajal oli sellel objektil teiselt töövõtjalt tellitud 201 000 krooni ulatuses töid (katuse ja ruumide remont, elektritööd).
- Facio Ehitus ASiga sõlmiti 17.01.2005. a peatöövõtuleping Geoloogia Instituudi (IV õppekorpus) ruumide renoveerimiseks 34,97 mln krooni (käibemaksuga) ulatuses tööde lõpetamise tähtajaga 31.08.2006. Samal ajal oli sellel objektil teiselt töövõtjalt tellitud 187 000 krooni ulatuses töid (ventilatsiooni ehitus, elektritööd, ruumide remont).

Ehitusosakonna töötajad selgitasid, et renoveeritavates hoonetes tehti samal ajal remonti, sest ehituse dokumentatsioonis ei olnud remonditöid ette nähtud. Riigikontrolli hinnangul tulnuks renoveerimise käigus selgunud täiendavate tööde vajaduse kohta koostada ehituse peatöövõtjaga lisakokkulepped.

⁸ 13.08.2004. a, 04.08.2004. a ja 28.09.2004. a töövõtuleping

Samuti tuvastas Riigikontroll, et ülikool **ei olnud** mitmetel juhtudel puuduliku planeerimistegevuse tõttu **suutnud koondada samalaadseid ehitus-remonditöid suuremateks hangeteks ega korraldada pakkumismenetlusi**, mille tulemusena võinuks saada ülikoolile soodsamaid tingimusi. Remonditöödeks on lepingud sõlmitud üksikute objektide üksikute osade kohta või tööde liikide kaupa erinevate töövõtjatega ega ole sõlmitud peatöövõtulepingut objekti kohta tervikuna. Tihti on sõlmitud sama töövõtjaga mitu eraldi lepingut üksikute tööde teostamiseks erinevates ruumides. Näiteks:

- Virumaa Kolledž on 2005.-2006. aastal sõlminud Caffold OÜga hoones Järveküla tee 75 remonditööde tegemiseks 3 eraldi töövõtulepingut kokku koos käibemaksuga 825 524 krooni ning Built Ehitus OÜga 4 töövõtulepingut remondiks samas hoones kokku koos käibemaksuga 694 535 krooni. Kolledži direktori selgitusel tekkis remondi kiire vajadus seoses kolledži kolimisega uude hoonesse, kui selgus ruumide tegelik olukord.
- Ehitajate tee 5 V õppekorpuse remontimiseks sõlmiti 2006. a kaks töövõtulepingut OÜga Universaalehitus Grupp kokku maksumusega 445 389 krooni ning OÜga HelosRem töövõtuleping maksumusega 205 420 krooni.

TTÜ finantsdirektori selgituse kohaselt on tegemist hoonete erinevate osade või tehnosõlmede remondiga, mida ei ole võimalik tellida ühest kohast, kuid ülikool üritab maksimaalselt hakata rakendama põhimõtet, et ühe korpuse suuremahulisemaid remonditöid tellitakse ühelt peatöövõtjalt (see põhimõte on sätestatud ka uues riigihanke eeskirjas).

Riigikontrolli hinnangul oleks tulnud ehitusremonditööd koondada suuremateks hangeteks ja korraldada pakkumismenetlused. See võimaldaks ülikooli raha säästlikumat kasutamist ning hoiaks kokku aega töövõtjate leidmisel ja nendega lepingute sõlmimisel.

Paljudel juhtudel **olid lepingutes ette nähtud ettemaksed** töövõtjale 25–40% ulatuses lepingu maksumusest. Riigikontroll leiab, et ettemaksu tegemine ostja poolt hankijale ei ole põhjendatud, kuna enamik riigihankeid on oma mahult ja laadilt sellised, mis jäävad hankija tavapärase tegevuse raamidesse. Eeldatavalt peaks iga hankija olema suuteline hangitavat ise rahastama või vajaduse korral kasutama talle omaseid rahastamiskeeme.

Riigikontrolli hinnangul ei ole mõistlik astuda hankesuhetesse ettevõtjaga, kes ei ole suuteline oma tegevust rahastama. Ettemakse tegemisest asja, teenuse või ehitustöö eest peab riigihanke teostamisel üldjuhul hoiduma, sest sellega kaasnevad lisariskid, juhul kui hankija ei täida oma kohustusi.

Auditeerimisel selgus, et mitmel juhul **ei esitatud riigihangete ametile riigihanke deklaratsioone**, kuigi riigihangete seaduse kohaselt on see ette nähtud juhul, kui hankelepingu maksumus ilma käibemaksuta on üle 100 000 krooni. Näiteks:

- TTÜ geenitehnoloogia instituut ostis PEAI-Est OÜ-lt filtreerimismaterjale (filtreid ja filtripadruneid) kokku 157 806 krooni maksumuses ilma käibemaksuta.⁹ Pakkumised kolmelt pakkujalt olid võetud. Auditeeritu selgitusel ei esitatud riigihanke deklaratsiooni, kuna tegu oli selliste asjade ostuga, millel on erinev kaubakoodi klassifikaator. Arvestades, et filtreid ja filtripadruneid kasutatakse komplektina koos, tulnuks siiski käsitleda seda kui ühtset hanget ja mitte lähtuda kitsast kaubakoodi klassifikaatorist.
- TTÜ keemia instituut ostis 2005. a veebruaris ASist Retent mööblit summas 138 392 krooni ilma käibemaksuta.

Auditeerimisel selgus, et kuigi ülikooli rektori 07.02.2001. a käskkirjaga kinnitatud “Lepingute sõlmimise kord” näeb ette, et TTÜ huvide parema kaitstuse seisukohast ning riskide vähendamise

⁹ 15.06.2006. a arve nr 283 ja 19.06.2006. a arve nr 285

vajadusest lähtuvalt **sõlmitakse lepingud üldjuhul lihtkirjalikus vormis, ei olnud seda mitte kõigil juhtudel tehtud** ning puudusid ka põhjendused, miks korda ei järgitud. Näiteks:

- ASile Tevalo tasuti 2006. a seadmete eest 140 273 krooni ainult arve alusel. Samuti ei olnud soodsama pakkumise saamiseks küsitud hinnapakkumisi teistelt võimalikelt tarnijatelt.
- 2005. a tasuti OÜ-le Universaalehitus Grupp Raja 15 ruumide remontimise eest 2 hinnapakkumise¹⁰ alusel kokku 152 534 krooni (ilma käibemaksuta). Auditeerimisel selgus ka, et need hinnapakkumised sisaldasid aritmeetilisi vigu ja seetõttu maksis ülikool 8010 krooni ettenähtust rohkem. Riigikontrolli hinnangul viitab see ka puudustele sisekontrollisüsteemis, mis ei taga hinnapakkumistes toodud summade kontrolli, mistõttu ülikool saab kahju.

Riigikontroll leiab, et ülikooli sisekontrollisüsteem vajab täiendamist, et tagada lepingute sõlmimine ettenähtud korras ja vältida võimalike vigade tekkimist.

Tehti kindlaks ka mitmeid **puudusi hankelepingute vormistuses ja lepinguliste tööde vastuvõtmise dokumenteerimises**. Näiteks:

- 16.09.2005 oli Tabasalu Meistrid OÜ allkirjastanud töövõtulepingu aadressil Raja 15 ruumide remonditööde tegemiseks, kuid lepingul puudus TTÜ esindaja allkiri. Lepingu teksti kohaselt oli volitatud lepingut allkirjastama haldusdirektor. Ka juriidiline osakond ei olnud lepingut lepingute registris registreerinud, kuigi juriidilise osakonna juhataja oli selle viseerinud. Auditi käigus leping allkirjastati ja registreeriti.
- R. Shup OÜga sõlmiti 04.01.2006 töövõtuleping, mida TTÜ esindaja ei olnud allkirjastanud ja mida ei olnud lepingute registris registreeritud. Lepingu kohaselt tulnuks tööd lõpetada 23.01.2006. Tööde eest tasuti 15.03.2006 allkirjastatud tööde vastuvõtu-üleandmise akti ja arve alusel 100 000 krooni. Aktist ei selgu, millises mahus olid tööd selleks ajaks teostatud. Lõplik tööde vastuvõtu akt on allkirjastatud alles 04.05.2006 ja siis on makstud ülejäänud lepingu kohaselt maksmisele kuulunud summa. Haldusdirektori sõnul oli leping allkirjastamata, kuna töölt lahkunud haldusosakonna juhataja avastas oma materjalide üleandmisel nimetatud lepingu teiste materjalide hulgast. Leping allkirjastati ja registreeriti lepingute registris auditi ajal.
- OÜga HelosRem on 15.05.2006 sõlmitud Ehitajate tee 5 V õppekorpuse ühe ruumi remonditöödeks töövõtuleping. Arve alusel maksti hankijale 59 000 krooni. Ülikoolil puuduvad aga dokumendid arve aluseks olnud töö vastuvõtmise kohta.
- OÜga Vanalinna Ehitus on 15.11.2005 sõlmitud töövõtuleping kolme kabineti renoveerimistööde (283 988 krooni käibemaksuta) teostamiseks objektil Kopli 101. Lepingus, tööde vastuvõtu aktidel ja arvetel puudus info selle kohta, milliseid kabinette remonditi.
- Ühel juhul oli TTÜ nimel allkirjastanud lepingu Eri Kinnisvara OÜ kinnisvarahaldur Joel Soomer, kellel puudusid selleks volitused.¹¹ Sõlmitud lepingut polnud ka juriidilises osakonnas registreeritud.

Lepingute allkirjastamata jätmine või allkirjastamine selleks mittevolitatud isikute poolt ja lepingute registrisse mitteandmine viitavad sisekontrollisüsteemi puudujääkidele ülikoolis. Riigikontrolli hinnangul ei ole seetõttu tagatud, et ülikooli nimel võetakse ainult selliseid kohustusi, milleks on ülikooli eelarves raha ette nähtud. Lepingute kontrollimatu sõlmimine võib viia olukorrani, kus ülikoolil puudub raha võetud kohustuste katmiseks.

¹⁰ 05.09.2005. a hinnapakkumised nr 02-09 ja 03-09

¹¹ Torusüsteemid OÜga 02.06.2006. a sõlmitud leping nr 36/06

Arvete aktsepteerimine struktuuriüksustes ja raamatupidamisse tasumiseks suunamine ilma tehtud tööde üleandmist-vastuvõtmist dokumenteerimata kätkeb endas ohtu, et raha makstakse ilma töid tegelikult vastu saamata.

Ettepanekud TTÜ rektorile

- Tagada õigeaegne ostetavate kaupade ja teenuste vajaduse väljaselgitamine ning sellest tulenevalt hankeplaanide koostamine.
- Tugevdada sisekontrollisüsteemi, et tagada kõigil ettenähtud juhtudel riigihangete seaduse, ülikooli riigihangete eeskirja ja muude ülikoolisestest regulatsioonide nõuete täitmine.
- Registreerida ja säilitada kehtestatud korras kõik riigihangete korraldamise käigus saadud ja loodud dokumendid.
- Tehtud tööde ja teenuste eest tasumisel nõuda arvete juurde kõigi kulutusi tõendavate alusdokumentide lisamist ning kohustada raamatupidamise töötajaid säilitama tasutud arvete alusdokumente, lähtudes raamatupidamise seadusest.
- Lõpetada ettemaksude tasumine töövõtjatele.

3. Majandusarvestuse korraldus

3.1. Sularaha- ja pangatehingud

Tehingud sularahaga

2005. aastal oli TTÜ sularahakassa käive ca 1,15 mln krooni ja 2006. aasta esimesel poolaastal ca 560 000 krooni.

Auditeerimisel selgus, et paljudel juhtudel väljastas kassapidaja sularahaarveldusteks kassakviitungeid töötajatele, kellega ei olnud sõlmitud materiaalse vastutuse lepinguid. Selgus ka, et töötajad, kellele väljastati kviitungeid, on neid omakorda edasi andnud kasutamiseks teistele töötajatele.¹²

Samuti ei olnud sõlmitud materiaalse vastutuse lepingut kõigi isikutega, kes müügiaruannete alusel kassasse sissemaksid tegid.

Selleks et tagada ülikooli sularaha säilimine ja kassakviitungite sihipärane kasutamine, tuleb materiaalse vastutuse lepingud sõlmida iga töötajaga, kes vastutab sularahatehingute tegemise eest. Materiaalse vastutuse leping määrab isiku konkreetsed kohustused ja vastutuse.

Auditi käigus tuvastati, et mitte kõik eelarveüksused ei esita järgmise kuu 5. kuupäevaks sularaha müügiaruannet ega maksa ülikooli kassasse kogu eelmise kuu laekumisi, rikkudes sellega ülikooli raamatupidamise sise-eeskirja.

Osa kassa algdokumente ei vastanud raamatupidamise seaduses kehtestatud nõuetele¹³, neil puudusid andmed koguse, hinna, ajavahemiku ja isiku kohta, kellele teenuseid müüdi. Näiteks:

- Masinaehituse Instituudi sekretär maksis 18.01.2006. a TTÜ peakassasse 2339 krooni koopiade eest. Algdokumendina sissemaksle lisatud müügiaruannetest selgus, et 1380 krooni ulatuses osutati teenust 2005. aasta detsembris. Kassa sissetulek oli raamatupidamises kajastatud kassapõhiselt 2006. aasta tuludes, kuigi tegu oli 2005. aasta tuludega. Lisaks puudusid esitatud müügiaruannetel kogused ja hinnad ning info, millist teenust osutati.
- Tallinna Kolledžis on pidevalt kogunud tasu koopiade tegemise eest ja viinud raha ülikooli kassasse isik, kes ei ole TTÜ töötaja. Sissemaksete juures olevatel müügiaruannetel puudusid andmed koopiade koguse ja nende tegemise kuupäevade kohta. Seetõttu ei ole tagatud kontrolli osutatud teenuse mahu ja raha tegeliku laekumise üle.
- Ülikooli raamatukogu asejuhataja maksis 13.01.2006. a kassasse 18 487 krooni lugejakaartide, koopiade ja viiviste eest. Kassa sissetulekuorderite juures puudusid algdokumendid, mille alusel raha on vastu võetud. Asejuhatajaga ei olnud sõlmitud ka materiaalse vastutuse lepingut, mis sõlmiti alles 27.09.2006, s.o pärast siseauditit raamatukogus.

Siseaudiitorid auditeerisid ülikooli raamatukogu sularahatehinguid perioodil 01.01.2005–30.04.2006 ning tõid välja järgmised puudused, mis leidsid kinnitust ka käesolevas auditis:

- TTÜ raamatukogu direktori kinnitatud “Sularahaga arvelduste kord raamatukogus” on vastuolus TTÜ raamatupidamise sise-eeskirjaga, mille kohaselt tuleb allüksusel eelneval kuul kogutud sularaha viia kassasse hiljemalt järgmise kuu 5. kuupäevaks. Raamatukogus kehtiv kord lubab sularaha vastu võtvatel töötajatel viia raha ülikooli kassasse ka kord kvartalis, poolaastas või

¹² 19.05.2006 oli Ants Rööp maksnud kassasse sularaha kviitungite nr 116–130 alusel, mis olid väljastatud Juhan Laugisele; Kerly Orulaidile väljastatud kviitungi nr 51 tõi koos sularahaga kassasse Margarita Maarits.

¹³ Raamatupidamise seadus, § 7 lg 1

aastas. Kuna korda ei olnud kõigile töötajatele tutvustatud, siis ei peetud alati ka nendest tähtaegadest kinni. Kogu raamatukogu allüksustest kokku kogutud sularaha ei viidud alati edasi ülikooli kassasse või viivitati raha kassasse sissemaksimisega.

- Sularaha liikumist kajastatavate dokumentide säilimine ei olnud tagatud. Nii hävitas raamatukogu infoosakond eelmiste aastate väljatrükkide ja diskettide müügi registreerimise kaustikud. Seetõttu ei olnud võimalik kindlaks teha, kui suures ulatuses oli kogutud sularaha, mis oli jäetud TTÜ kassasse sisse maksmata. Samuti puudusid sularahakviitungite koopiaid.
- Osa tasuliste teenuste osutamisel ei olnud registreeritud tellijate nimesid.

Riigikontrolli auditi ajal ei olnud veel kinnitatud uut raamatukogu sularahaarvelduste korda.

Seega kajastati osa ülikooli majandustehinguid raamatupidamises kassapõhiselt, s.t raha laekumisel ülikooli kassasse, rikkudes raamatupidamise seadusega kehtestatud tekkepõhise arvestuse nõuet.¹⁴ Müügiaruannetest ei selgunud alati, mis ajavahemikul müügitehingud toimusid ja millises perioodis tulnuks kajastada müügitulu.

Eesti Vabariigi rahaseaduse § 3 kohaselt on Eesti Vabariigis ainus seaduslik maksevahend Eesti kroon ning Eesti Vabariigis asuvaltel juriidilistel ja füüsilistel isikutel ei ole õigust kasutada omavahelistes arveldustes muid maksevahendeid peale Eesti krooni. Ka TTÜ raamatupidamise sise-eeskirja kohaselt peetakse sularaha arvestust Eesti Vabariigis ametlikult kehtivas väeringus, s.o. Eesti kroonides.

Auditi käigus selgus, et kassapidaja oli korduvalt vastu võtnud ka eurosid. Kassapidaja viis eurod pankas ülikooli arvelduskontole, kus need panga kommertskursiga (1 EUR = 15,57 EEKi) kroonidesse ümber arvestati, ja alles seejärel vormistas kassa sissetulekuorderid. Õigusaktide kohaselt tuleb kõik tehingud dokumenteerida ja kajastada nende toimumise ajal ning välisvaluutatehingud peavad olema kajastatud, lähtudes Eesti Panga kursist.

Lisaks selgus, et kahel juhul ei kattunud kassa sissetulekuorderitel märgitud summad raamatupidamises kajastatud summadega:

- 10.03.2005 on vormistatud kassa sissetulekuorder 379,55 kroonile, samas on raamatupidamisregis tris selle sissetulekuorderi järgi kajastatud, et kassasse laekus 5938,70 krooni. Auditeerimisel selgus, et kassapidaja võttis tegelikult vastu eurosid.
- 10.03.2005 vormistati kassa sissetulekuorder 37 850 kroonile, kuigi kassasse maksti 2500 eurot. See tehing kajastati raamatupidamisregis tris kassasse laekumisenä 37 665 krooni. Samal päeval pankas viidud 2500 euro konverteerimisel laekus pangaarvele 38 925 krooni. Seega maksti pankas 1260 krooni enam, kui kassasse laekumist näidati. Kassapidaja seletuse kohaselt olevat ta maksjale sellise summa kohe Eesti kroonides tagasi maksnud. Kassas vastavat väljaminekuorderit vormistatud ei ole. Seega ei dokumenteeritud kõiki kassatehinguid.

Audiitoritele antud selgituste kohaselt ei saa raamatupidamisprogrammis muuta kassaorderit, kuid on võimalik muuta tehingu raamatupidamiskannet. Kuna ülikoolis ei kontrollitud kassaorderite vastavust raamatupidamiskannetele, oli loodud võimalus pettusteks. Praeguseks on raamatupidamisprogramm välja vahetatud.

Tallinna Tehnikaülikooli raamatupidamise sise-eeskirja kohaselt tuleb kassat inventeerida kord kvartalis ja 31. detsembril. Tegelikult tehti kassa inventuure vaid kassa üleandmisel kassapidajat asendavale töötajale. Seetõttu ei olnud 2006. a I poolaastal tehtud mitte ühtegi kassa inventuuri. Samuti ei olnud kassainventuuri aktidele märgitud üleloetud sularaha jääki kupüüride viisi ning viimast sissetuleku- ja väljaminekuorderi numbrit.

¹⁴ Raamatupidamise seadus, § 5 lg 2

Riigikontroll leiab, et sisekontrollisüsteem ei toimi ega taga sularahatehingute õigeaegset ja täies mahus dokumenteerimist ning kajastamist raamatupidamises, samuti sularaha säilimist.

Pangatehingud

Auditeerimisel selgus, et Tallinna Tehnikaülikooli raamatupidamisregistrites ei kirjendatud kõiki pangatehinguid nende toimumise ajal või vahetult pärast seda.¹⁵

Nii olid 10.10.2006 TTÜ raamatupidamisregistris veel kajastamata 31.03.2006 ja 30.06.2006 ühele pangakontole laekunud pangaintressid. 29.08.2006. a seisuga ei olnud ülikooli raamatupidamises kajastatud 27.06.2006 laekunud 143 207 krooni, 02.03.2006 ülekantud audiitorõendi tasu ning 31.02.2006 ja 30.06.2006 kahele pangakontole laekunud intresse.

Samuti ei olnud raamatupidamises kirjendatud kõiki arvelduskontode allkontodel tehtud tehinguid. Nii olid Hansapanga arvelduskontodel, mille allkontodel tehakse arveldusi nii Eesti kroonides kui ka eurodes, kirjendamata valuutade omavahelised konverteerimistehingud.

Seetõttu esitati Rahandusministeeriumile 30.06.2006. a seisuga saldoandmik, milles on kajastamata 143 220 krooni ulatuses pangatehinguid.

Lisaks oli ülikooli raamatupidamises kajastamata krediitkaardi tehing summas ca 8604 krooni, kuna 2006. aasta juunikuu krediitkaardi väljavõte oli võetud 28. juuni seisuga. Tehing kajastati auditi ajal.

Seega puudub ülikoolis sisekontrollisüsteem, mis tagaks kõigi pangatehingute õigeaegse kajastamise raamatupidamises.

Auditeerimisel selgus, et välisvaluutas tehtud krediitkaardimaksete raamatupidamises kajastamisel ei võetud maksete Eesti kroonidesse arvestamisel aluseks tehingu toimumise päeval kehtinud Eesti Panga valuutakurssi, nagu seda nõuab hea raamatupidamistava¹⁶ ja ka TTÜ raamatupidamise siseeskiri, vaid maksed kajastati kommertskursiga Eesti kroonidesse ümberarvestatult.

Ettepanekud TTÜ rektorile

- Täiendada sisekontrollisüsteeme selliselt, et oleks tagatud õige ja usaldusväärne sularaha arvestus ja säilimine ning kõik pangatehingud kajastataks raamatupidamises õigeaegselt ja kõikehõlmavalt; sõlmida materiaalse vastutuse lepingud kõigi sularaha vastuvõtjatega.
- Tagada kassatehingute tekkepõhine arvestus raamatupidamises.
- Täiendada sularaha müügiaruande vormi selliselt, et seal esitataks kõik raamatupidamise seaduses algdokumendile kohustuslikud rekvisiidid.
- Nõuda, et kõik sularahatehingud toimuksid Eesti kroonides.
- Tagada, et kassainventuurid tehtaks õigeaegselt ja inventuuri aktid vormistataks nõuetekohaselt.
- Tagada valuutatehingute arvestusel Eesti Panga valuutakursi kasutamine.

¹⁵ Raamatupidamise seadus, § 6 lg 2

¹⁶ Raamatupidamise Toimkonna juhend nr 1 "Raamatupidamise aastaaruande koostamise üldpõhimõtted", p 91

3.2. Kulud

Tegevuskulud

Tegevuskulude arvestuse korraldamisel ei ole mitmel juhul järgitud raamatupidamise seaduse, raamatupidamise hea tava, riigi raamatupidamise üldeeskirja ja ülikooli raamatupidamise siseeeskirjaga kehtestatud nõudeid.

Auditeerimisel selgus, et ülikool oli mõnel juhul jätnud kajastamata tehtud ettemaksed, kirjendades 2006. a kulu kohe tasumisel 2005. a tegevuskuludesse.¹⁷ Näiteks kanti kuludesse MTÜ Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsiumi poolt 2005. a esitatud arvete järgi 747 264 krooni (ilma käibemaksuta) erinevate andmebaaside 2006. a osalustasude ja e-ajakirjade eest;

Enamikul juhtudel olid tehnoloogia arenduskeskustena tegutsevatele juriidilistele isikutele tehtud lepingujärgsed maksed kantud kohe ülikooli kuludesse ilma tellitud töid veel kätte saamata, kuigi lepingutes oli ette nähtud nii vahe- kui ka lõpparuannete esitamine ja teostatud tööde kättesaamise dokumenteerimine. Mõnel juhul olid jäänud nii aruanded kui ka tööde üleandmise-vastuvõtmise aktid vormistamata. Nii näiteks maksti 03.04.2006. a Vähiuuringute Tehnoloogia Arenduskeskuse ASile kahe lepingu ja nende alusel koostatud arvete järgi kokku 1 530 460 krooni. Samas tuleb lepingute järgi töövõtjal tööd teha perioodil 01.04.2006–01.04.2007. Riigikontrolli hinnangul tuleb nimetatud väljamaksed kajastada raamatupidamisarvestuses kuni tellitud tööde kättesaamiseni ettemaksudena.

Paljudel juhtudel oli ülikool kirjendanud ekslikult kuludesse põhivarana arvele võtmisele kuuluvaid varasid. Näiteks:

- Ülikool oli kandnud kuludesse vähemalt 4,4 mln krooni ulatuses hoonete remondikulusid, mis tulnuks lisada põhivara soetusmaksumusele. Peاراamatupidaja tõi remonditööde kuludesse kandmise põhjuseks, et ülikool ei ole kasumit taotlev institutsioon. Riigikontroll on seisukohal, et ülikoolil tuleb rakendada raamatupidamise hea tava ja riigi raamatupidamise üldeeskirja arvestuspõhimõtteid, mille kohaselt lisatakse parendustega seotud kulutused materiaalse põhivara soetusmaksumusele, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele ning kulutuse maksumus on vähemalt 30 000 krooni (ilma käibemaksuta).
- Raamatupidamises oli ASiga Sweco Eesti 02.12.2005 TTÜ staadioni rekonstrueerimise arhitektuur-ehitusliku ja tehnovõrkude eskiisprojekti projekteerimiseks sõlmitud lepingu esimene makse summas 30 000 krooni (ilma käibemaksuta) kantud muudesse kinnistukuludesse, samas teine makse summas 34 000 krooni (ilma käibemaksuta) on näidatud lõpetamata ehituse kontrol. Arvestades, et eskiisprojekti maksumus tuleb lisada ehituse üldmaksumusele, tulnuks mõlemad maksed kajastada lõpetamata ehituse kontrol.
- ASilt Bioexpert ostetud veepuhastusaparaat koos lisadega kokku summas 54 355 krooni (ilma käibemaksuta) oli kantud muu kuluinventari kuludesse.¹⁸ Auditi ajal võeti aparaat varana arvele.
- ASiga Cell Network on 10.05.2005 sõlmitud juurutustoe leping TERA infosüsteemi muudatuste ja täienduste tegemiseks maksumuses 715 000 krooni (ilma käibemaksuta). Lepinguliste tööde eest tasuti 2005. a ja kanti kuludesse kokku 263 850 krooni (ilma käibemaksuta). Tööde käigus kohandati ja täiendati programmi, et hõlbustada programmi kasutamist.

Riigikontrolli hinnangul tulnuks tehtud tööde maksumus lisada infosüsteemi soetusmaksumusele, kuna tegu oli programmi arendusväljaminekutega, mille puhul olid täidetud järgmised kriteeriumid:

¹⁷ Riigi raamatupidamise üldeeskiri lubab arvestuse lihtsustamise eesmärgil kanda tulevaste perioodide kulu kohe kuluks vaid juhul, kui arvel või teatisel kajastatud ettemakse summa on väiksem esitatud põhivara kapitaliseerimise alampiirist ehk 30 000 krooni (ilma käibemaksuta).

¹⁸ 26.06.2006. a arve nr 60683

on olemas tehnilised ja finantsilised võimalused ning positiivne kavatsus projekti elluviimiseks, ettevõtte suudab kasutada loodavat vara, on võimalik hinnata tulevikus varalt saadavat kasu ja arendusväljaminekute suurus on usaldusväärsetel mõõdetav.¹⁹

12.04.2006 sõlmis TTÜ Eesti Kultuurfilm OÜga koostöölepingu, millega kohustus rahastama raamatu "TTÜ ehituskonstruksioonide kateeder" käsikirja loomist 150 000 krooniga (ilma käibemaksuta). Ülikool tasus lepingu kohasel 28.04.2006. a 70 000 krooni, millele lisandus käibemaks. Raamatupidamises kajastati kulud muude reklaamikuludena. Lepingu järgi kohustub osatühing saadud raha kasutama sihtotstarbeliselt käsikirja loomiseks.

Riigikontroll on seisukohal, et tegu on sihtotstarbelise toetusega, mida saab kuludes kajastada alles pärast seda, kui toetuse andja on aktsepteerinud toetuse saaja kulutusi. Kuna kulutusi toetuse maksmise ajal tehtud ei olnud, tulnuks summa kajastada ettemaksena.

10.06.2005. a tasuti 27.05.2005. a arve alusel MTÜ-le TTÜ Üliõpilasühendus 40 000 krooni TTÜ võrkpalliväljaku ja spordiplatsi ehituseks. Raamatupidamises kajastati ilma käibemaksuta summa 33 898 krooni muu kinnistukuluna. Ülikooli finantsdirektorilt saadud info kohaselt ei suutnud üliõpilasühendus 2005. aastal leida võrkpalliväljaku rajajat. Lepingu väljakute ehitamiseks sõlmis üliõpilasühendus alles 15.08.2006.

Riigikontrolli hinnangul tulnuks ülikoolil sõlmida üliõpilasühendusega leping, et tagada kontroll raha sihtotstarbelise kasutamise üle. Väljamakse muudesse kinnistukuludesse kandmine ei olnud õigustatud, kuna tegu ei ole TTÜ kinnistu kuluga, vaid TTÜ põhivarana arvele võetava rajatisega.

TTÜ on sõlminud 19.05.2005 ja 07.06.2005 kaks sõiduautode kasutusrendilepingut Hansa Liising Eesti ASiga. Raamatupidamise hea tava kohaselt tuleb kasutusrendi maksed kajastada rendiperioodi jooksul kuluna lineaarselt, s.t ühtlaselt kogu rendiperioodi jooksul, sõltumata sellest, millal maksed tegelikult aset leiavad.²⁰ Ülikool on kajastanud mõlema lepingu esimese sissemakse summas 27 966 ja 39 280 krooni kohe autorendi kuluna.

Ülikool sõlmis 26.08.2003. a lepingu Sütiste tee 21 asuva kinnistu koormamiseks OÜ TTÜ Sütiste Maja kasuks 36 aastaks. Samas sõlmis ülikool 09.03.2005. a hoonestusõiguse saajaga kokkuleppe, mille kohaselt hüvitas ülikool osa hoonestusõiguse saaja poolt hoone renoveerimiseks tehtud kuludest. Raamatupidamise andmetel oli selliselt kulusid hüvitatud 1,71 mln krooni ulatuses.

Riigikontrolli hinnangul on ülikool võtnud enda kanda osa teise juriidilise isiku kuludest.

Raamatupidamise seaduse järgi peab raamatupidamises majandustehingu toimumist tõendav algdokument sisaldama tehingu arvnäitajaid (kogus, hind, summa).²¹ Raamatupidamise töötajate ülesanne on kontrollida algdokumentide vastavust kehtivatele seaduste ja sõlmitud lepingutele.²² Ülikool ei olnud eeltoodud nõudeid järginud järgmistel juhtudel:

- ASile Ferdida tasuti 22.12.2005. a arve alusel 41 000 krooni värvilise väljatrüki ja köitmise eest. Arvel puuduvad kogus ja hind.
- FIE-le Kristi Pääsuke tasuti 11.10.2005 arve alusel 13 200 krooni tõlketööde eest. Arvel puuduvad tehingu arvnäitajaid (tööde maht ja ühiku hind). Ka allkirjastatud aktil ei ole märgitud tehtud töö mahtu. Raamatupidamises puudus tööde üleandmise-vastuvõtmise akt.
- FIEga Astralgo CC & Eugen Paal sõlmiti 25.01.2006 autorileping lineaaralgebra veebiõpiku valmistamiseks. Töö eest kohustus ülikool tasuma pärast töö üleandmise-vastuvõtmise akti

¹⁹ Raamatupidamise Toimkonna juhend nr 5, p 48

²⁰ Raamatupidamise Toimkonna juhend nr 9 "Rendiarvestus", p 37, 38

²¹ Raamatupidamise seadus, § 7 lg 1 p 4

²² TTÜ rektori 28.01.2002. a käskkirjaga nr 10 kinnitatud "Tallinna Tehnikaülikooli raamatupidamise sise-eeskiri", p 2.1.1

allkirjastamist arve alusel. Omandiõigus töö tulemusele pidi lepingu kohaselt minema üle ülikoolile akti allkirjastamisega. Töö eest maksti tasu arve alusel. Akt vormistati alles auditi käigus 06.11.2006. Seega ei olnud tagatud, et kõik lepingust tulenevad nõuded ja kohustused oleksid väljamakse tegemise ajaks täidetud.

- Mitmel juhul oli tasutud käsunduslepingute eest töö vastuvõtja poolt esitatud teatiste alusel, kus puudusid osutatud teenuste mahud ja hinnad.²³

Auditeerimisel selgus, et paljudel juhtudel olid käsunduslepingud sõlmitud tagantjärele kas tööde üleandmisel või siis, kui tellitavate tööde tegemist oli juba alustatud. Näiteks:

- 08.03.2005 sõlmiti käsundusleping Tallinna Kultuuri- ja Meediakorralduse Ühinguga, kes kohustus korraldama ajavahemikul 01.12.2004–08.03.2005 erinevaid üritusi.
- Ühe FIEga sõlmiti 3 käsunduslepingut ligi kuu aega hiljem, kui käsundisaaja kohustus lepingu kohaselt teenust osutama.
- 20.12.2005 sõlmiti käsundusleping, mille kohaselt käsundisaaja kohustus osutama erinevaid teenuseid ESF projektis "Kutseõppeasutuste õpetajate integreeritud täienduskoolitussüsteem tehnika ja tehnoloogia valdkonnas" ajavahemikul 01.11.–31.12.2005.

Lepingute sõlmimise eesmärgiks on leppida eelnevalt kokku kindla tulemuse saavutamises ning selleks kuluvas ajas ja ressursis. Sellega tagatakse, et töö tehakse kvaliteetselt ja õigeaegselt ning tellija nõuete kohaselt.

Ettepanekud TTÜ rektorile

- Tagada raamatupidamisarvestuse vastavus raamatupidamise seadusele, raamatupidamise heale tavale ja riigi raamatupidamise üldeeskirjale.
- Täiustada ülikooli sisekontrollisüsteemi selliselt, et tagada kõigi ülikooli varade arvele võtmine.
- Tööde ja teenuste tellimisel sõlmida lepingud enne tööde tegemise alustamist.

Personaliga seotud kulud

Auditeerimisel selgus, et ühekordsete lisatasude määramise käskkirjades on lisatasu määramise põhjendused väheinformatiivsed ja puuduvad lisatöö tegemise perioodid. Seetõttu ei ole raamatupidamisel võimalik töötasusid õigesti periodiseerida. Valest periodiseerimisest tekivad ka vead puhkusetasu arvestamisel, kuna päevatasu arvutamise aluseks võetakse arvesse lisatasu ja preemia ajavahemiku eest, mil see teeniti, mitte väljamaksmise aja järgi. Personaliosakonna juhatajalt saadud info kohaselt on ülikool asunud täiendama lisatasu esildise vormi, lisades töö teostamise perioodi. Samuti nõutakse edaspidi struktuuriüksuse juhtidelt põhjalikumalt lisatöö selgitust.

Võlaõiguslikud lepingud TTÜ töötajatega

Auditeerimisel selgus, et paljudel juhtudel sõlmis ülikool lisaks töölepingule oma põhikohaga töötajatega käsundus- ja töövõtulepinguid, kuigi TTÜ palgaeskiri²⁴ annab võimaluse maksta töötajale lisatasu täiendavate tööülesannete eest kehtiva töölepingu raames. Sõlmitud on ka lepinguid töötajatele kuuluvate äriühingutega. Näiteks:

²³ 23.01.2006. a TTÜ Kuressaare Kolledži ja Meelis Kuivjõgi vahel sõlmitud käsundusleping nr 28/2006 õppeteenuse osutamiseks; 06.04.2006. a TTÜ Kuressaare Kolledži ja Bestmark Suurköökide AS vahel sõlmitud töövõtuleping nr 2/2006 õppeteenuse osutamiseks

²⁴ TTÜ nõukogu 15.10.2002 määrus nr 5 "Tallinna Tehnikaülikooli palgaeskiri"

- TTÜ Tallinna Kolledži direktor Udo Meriste sõlmis TTÜ majandusarvestuse instituudi juhtimisarvestuse õppetooli lektori Ivi Maspanoviga 12.01.2006. a käsunduslepingu loengute pidamiseks ajavahemikul 23.01.–04.06.2006. Lektori üheks tööülesandeks on töölepingu kohaselt loengute pidamine. Udo Meristele väljastatud volikirja kohaselt ei olnud tal õigust sõlmida ülikooli töötajaga käsunduslepingut.
- TTÜ majandusarvestuse instituut tasus OÜ-le Gamexe maksundusloengute eest raamatupidaja-finantsisti täienduskoolituse kursustel 2005. aastal 27 300 krooni ja 2006. aastal 22 250 krooni. OÜ Gamexe osanik on Kaidi Kallaste, kes neid loenguid ka pidas. Kaidi Kallaste töötab TTÜ Majandusarvestuse Instituudi finantsarvestuse õppetooli lektorina, kelle üheks tööülesandeks on pidada loenguid.
- TTÜ rahvamajanduse instituut tasus Gensi Lahenduste OÜ-le majandustarkvara loengute eest ettevõtte finantsjuhtimise kursusel 2005. ja 2006. aastal kokku 12 768 krooni. Gensi Lahenduste OÜ osanik on Enn Õunapuu, kes töötab TTÜ Informaatikainstituudi infosüsteemide õppetooli professorina ja kelle tööülesandeks on töölepingu kohaselt ka loengute pidamine.
- TTÜ Kuressaare Kolledž tasus OÜ-le Deebet erinevate loengute eest pearaamatupidaja-finantsjuhi koolituskursusel Kuressaares 77 644 krooni. Loenguid pidasid TTÜ majandusarvestuse instituudi direktor Jaan Alver ja sama instituudi professor Lehte Alver. Mõlema üheks tööülesandeks on loengute pidamine.

Enamikule sama kursuse raames loenguid pidanud TTÜ töötajatele maksis ülikool lisatasu.

- TTÜ majandusarvestuse Instituut tasus OÜ-le Deebet erinevate loengute eest pearaamatupidaja-finantsjuhi täienduskoolituse kursustel 2005. ja 2006. aastal kokku 294 010 krooni. Loenguid lugesid TTÜ majandusarvestuse instituudi direktor Jaan Alver ja sama instituudi professor Lehte Alver. Mõlema üheks tööülesandeks on loengute pidamine. Mõlemad eelnimetatud töötajad on OÜ Deebet omanikud. OÜ Deebet esitatud kuluarved on allkirjastanud instituudi direktori abi. Kirjalikke lepinguid teenuste ostmiseks ei ole sõlmitud. Õigus lepingute sõlmimiseks ja eelarveraha kasutamise üle otsustamiseks on instituudi direktoril. Riigikontrolli hinnangul on selle tehingu puhul tegu huvide konfliktiga ning töötaja oleks pidanud tööandjale teada andma oma otsesest huvist tehingu vastu, mille ta tööandja nimel sõlmis.

Samuti selgus, et majandusarvestuse instituut oli ostnud instituudi direktorile kuuluvalt firmalt OÜ Deebet raamatuid täienduskursuslastele õppematerjaliks kokku summas 33 190 krooni koos käibemaksuga. Kõik arved oli viseerinud direktori abi, kelle allkirjanäidise on direktor kinnitanud. Seda näidist aktsepteeritakse raamatupidamises kui kuludokumentide allkirjaõigust. Kontrollimisel selgus, et näiteks 05.10.2005. a arve alusel osteti OÜst Deebet 18 eksemplari raamatut “British & American Business Terms” hinnaga 178,50 krooni. Sama raamatut oli aga nii varem kui ka hiljem ostetud hinnaga 94,50 krooni ning Raamatukoi Interneti-poest on võimalik seda soetada hinnaga 113 krooni. Seega ostis majandusarvestuse instituut sellel korral raamatud turuhinnast peaaegu poole kallimalt. TTÜ selgituse kohaselt olevat tegu olnud komplektiga – raamatule olevat lisatud mahukas väljavõte 2007. a trükis ilmuvast leksikonist. Arvest ei nähtu aga, et tegemist oli komplektiga.

Lepingute alusel tasustatud tööd olid põhiosas analoogsed nende töödega, mida töötajad täitsid nendega sõlmitud töölepingute alusel. Neid töid tehti tööandja juhtimise ja kontrolli all ning ülikool maksis nende eest tasu. Seega on tegu sama töösuhte raames tehtavate täiendavate tööülesannetega. Riigikontroll juhib tähelepanu sellele, et kui töölepingu asemel sõlmitakse võlaõiguslik leping, siis väheneb tööandja seisukohalt töötaja võimalik vastutus tööandjale kahju tekitamise eest. Sel juhul on töötaja formaalselt ametis töövõtjana või käsundisaajana, mitte töötajana, kelle suhtes kehtib tööseadustest tulenev vastutus. Töötaja puhul vähendab töövõtuleping tema sotsiaalseid tagatisi: puudub etteteatamiskohustus lepingu lõpetamisel; hüvitis, kui leping lõpetatakse ebaseaduslikult, peetakse kinni töötasu vms.

TTÜ keemia instituut on tasunud korduvalt tehniliste projekteerimistöde eest Businext Eesti OÜ-le kokku summas 129 000 krooni (koos käibemaksuga). Kirjalikke lepinguid tööde tellimiseks ülikool sõlminud ei ole. Tööde üleandmise-vastuvõtmise aktidele on tellijana alla kirjutanud Marek Strandberg, kes töötab keemia instituudi keemiainsenerina ning on üks Businext Eesti OÜ juhatuse liige ja omanik. Selline tehing viitab huvide konfliktile.

Samuti selgus, et ülikooli elektroonikainstituudi direktor Toomas Rang sõlmis käsunduslepinguid oma poja Patrick Rangiga (2005. a on sõlmitud 3 käsunduslepingut kokku 32 285 krooni ja 2006. a 2 käsunduslepingut kokku 11 900 krooni ulatuses). Samuti võttis Toomas Rang vastu ka tehtud tööd ehk allkirjastas käsundi täitmise aruanded. Selline tehing ei pruugi olla objektiivne ja erapooletu. TTÜ selgituse kohaselt olevat teaduskonna dekaan need lepingud aktsepteerinud. Riigikontroll leiab, et vajaduse korral pidanuks dekaan sõlmima lepingud ning võtma ka ise vastu tööd või määrama tööde vastuvõtjaks isiku, kes ei olnud seotud tööde teostajaga. Riigikontrolli hinnangul ei toimi sisekontrollisüsteem, kui tehinguid saavad sooritada seotud isikud.

Paljudel juhtudel olid ülikooli struktuuriüksuste juhid sõlminud TTÜ töötajatega töövõtu- ja käsunduslepinguid, kuigi TTÜ rektori poolt neile väljastatud volikirjade kohaselt ei olnud see lubatud. Sageli olid lepingud sõlmitud suuliselt ning kulutusi tõendavaid alusdokumente ehk tööde vastuvõtmise ja üleandmise akte ei olnud vormistatud. Näiteks:

- TTÜ avatud ülikooli juhataja Reet Neudorf oli sõlminud suulised lepingud TTÜ avatud ülikooli haridustehnoloogia talituse haridustehnoloogi Priit Joaga ürituse Robotex 2005 ettevalmistuse ja filmimise kohta ning humanitaar- ja sotsiaalteaduste instituudi regionaalpoliitika õppetooli dotsendi Jaanus Kiiliga loengute andmiseks.
- Ärikorralduse Instituudi direktori kohusetäitja Toomas Piliste oli sõlminud suulised lepingud Tallinna Kolledži õppedirektori Virve Siirdega ja TTÜ Tunnustusasutuse juhataja Enrico Palmiga loengute pidamiseks.
- Humanitaar- ja Sotsiaalteaduste Instituudi direktor Rainer Kattel sõlmis suulise lepingu sama instituudi projektijuhiga Anneli Kanaga. Viimane esitas füüsilisest isikust ettevõtjana ülikoolile tasumiseks arveid projekti DEBATE administreerimise eest perioodil märtsist juunini 2005 ja jaanuarist juunini 2006 ning erinevate õppeainete loengute eest. Tööde üleandmise-vastuvõtmise akte ei vormistatud. Seega jääb selgusetuks, millal neid lisatöid tehti, kas tööajast või väljaspool tööaega, millised olid konkreetset tööülesanded ning millise ajavahemiku jooksul ja mis tähtjaks need täita tuli.
- TTÜ majandusteaduskond on tasunud Virve Siirdele kui füüsilisest isikust ettevõtjale 15 960 krooni õppeaine "Personalijuhtimine" materjalide ettevalmistamise, õppetöö ja eksami vastuvõtmise eest aprillis 2005. Ta töötab TTÜ Tallinna Kolledži õppedirektorina. Kirjalikku lepingut tööde tegemiseks ei ole sõlmitud. Arveid ei ole märgitud tehtud tööde mahtu ega ühiku hinda, kuigi raamatupidamise seadus seda nõuab.²⁵
- TTÜ avatud ülikool tasus OÜ-le Kiudo 17.03.2006. a arve alusel 16 500 krooni kursuse "E-kursuse arendus" kavandamise, õppematerjalide koostamise ja õppurite juhendamise eest detsembrist 2005 kuni märtsini 2006. Firma ainuomanik ja tegevjuht on Anne Keerberg, kes töötab TTÜ Kuressaare Kolledži direktorina. Tellitud tööde tegemiseks sõlmiti suuline leping. Ka sellele arvele ei ole märgitud tehtud tööde mahtu ega ühiku hinda.

Auditeerimisel tuvastati, et ülikooli puhkusetasu kohustuse arvestus 31.12.2005. a seisuga ei olnud õige, sest töötajatele 2005. a novembris ja detsembris makstud lisatasu 6,2 miljonit krooni tulemusliku töö eest 2005. aastal ei jaotatud võrdselt 2005. aasta peale, vaid see võeti täies mahus puhkusetasu arvestamise hulka. Sellest tulenevalt on arvestatud puhkusetasu kohustus tegelikust suurem. Puhkuse-

²⁵ Raamatupidamise seadus, § 7 lg 1 p 4

tasu arvutamise korra järgi võetakse päevatasu arvutamisel arvesse lisatasu ja preemia ajavahemiku eest, mil see teeniti, mitte mil see välja maksti.²⁶

Lähetuskulude auditeerimisel selgus, et kuni 2006. a novembrini puudus ülikoolis üldse töölähetuste kord. Alles 21.11.2006. a kinnitas rektor töölähetuseeskirja.²⁷

Välisvaluutas tehtud lähetuskulude hüvitamisel ei järgitud ülikoolis Vabariigi Valitsuse määrust²⁸, mille kohaselt arvestatakse kulutused Eesti kroonidesse välisriiki toimunud lähetuselt saabumise päevale järgnenud tööpäeval kehtinud Eesti Panga päevakursi alusel.

Auditi käigus tuvastati pistelise kontrolli tulemusena, et mitmel juhul hüvitas raamatupidamine sõidukulu, ilma et lähetatu oleks sõidupileteid esitanud.

Riigikontroll on seisukohal, et lähetuskulusid võib hüvitada ainult kulu tõendava dokumendi alusel.

Mitmel juhul oli ülikool vormistanud töötajatele lähetuskorralduse, kuigi töötajad ei täitnud töölähetuse sihtkohas ülikooli ülesandeid, vaid tegid tööd neile kuuluvate äriühingute kaudu. Näiteks:

- Majandusarvestuse Instituut lähetas Kaidi Kallaste 25. ja 26.11.2005 Kuressaarde, tasudes töötajale päevaraha ja lähetuse kuluhüvitisi, kuigi Kuressaare Kolledžis peetud loengute eest tasu saamiseks esitas Kaidi Kallaste ülikoolile talle kuuluva OÜ Gamexe arve.
- Majandusarvestuse Instituut lähetas Jaan ja Lehte Alveri korduvalt Kuressaarde, tasudes töötajatele päevaraha ja lähetuse kuluhüvitisi. Arvestades, et mõlemad pidasid loenguid kui OÜ Deebet omanikud ja juhatuse liikmed, ei olnud ülikoolil põhjust neid töölähetusse saata, vaid lähetuskulude katmine oleks pidanud toimuma osaiühingu kaudu.

Riigikontrolli hinnangul on eeltoodud juhtudel tehtud ülikoolile põhjendamatuid kulusid ja ülikooli juhtkond peaks otsustama nende tagasinõudmise.

Riigikontrolli arvates on eeltoodu üheks põhjuseks ka asjaolu, et kehtestatud sisekontrollisüsteem ei ole nõutavalt toimunud.

Ettepanekud rektorile

- Välja töötada ja kehtestada ülikooli töötajate poolt tehtavate täiendavate tööde tasustamise põhimõtted.
- Täiendada sisekontrollisüsteemi selliselt, et ülikooli nimel sõlmiksid lepinguid ainult selleks volitatud isikud.
- Tagada, et edaspidi sõlmitaks kirjalikud töövõtulepingud, kus oleks täpselt kirjeldatud, milliseid töid ja mis tähtajaks töövõtja teeb, ning et tööd oleksid nõuetekohaselt vastu võetud.
- Tagada puhkusetasu kohustuse õige arvestus.
- Nõuda raamatupidamiselt, et lähetuskulusid hüvitatakse ainult algdokumentide esitamisel ja välisvaluutas tehtud kulutuste ümberarvestamisel järgitakse selleks ette nähtud korda.
- Nõuda tagasi põhjendamatu makstud lähetuskulud.

²⁶ Vabariigi Valitsuse 23.08.2001. a määrus nr 278 "Puhkusetasu arvestamise kord", § 2 lg 4

²⁷ TTÜ rektori 21.11.2006. a käskkiri nr 199

²⁸ Vabariigi Valitsuse 22.12.2000. a määrus nr 453 "Töölähetuse kulude hüvitiste ja päevaraha määrad ning nende maksmise tingimused ja kord", § 4

- Otsustada nende isikute vastutus, kes on teinud huvide konflikte sisaldavaid tehinguid. Rakendada meetmed, et edaspidi ei sõlmitaks huvide konflikti sisaldavaid lepinguid.

3.3. Sisekontrollisüsteem ja raamatupidamisarvestus

Mitmed aruandes välja toodud tähelepanekud viitavad sellele, et ülikoolis kehtestatud sisekontrollisüsteem on puudulik ega toimi piisavalt, et tagada materiaalsete väärtuste õiget ja usaldusväärset arvestust ning säilimist, raha sihipärast ja seaduslikku kasutamist.

Riigikontrolli hinnangul on 2002. aastast kehtiv TTÜ raamatupidamise sise-eeskiri vananenud. Seda ei ole täiendatud ei riigi raamatupidamise üldeeskirja ega korrigeeritud raamatupidamise hea tava nõuete muutumisel.

Osa ülikooli struktuuri kuuluvaid üksusi peab eraldi raamatupidamist ning koostab eraldi raamatupidamise aruandeid, mis konsolideeritakse ülikooli aruandesse. Selline raamatupidamise korraldus ei võimalda saada jooksvat ning täielikku ülevaadet kogu ülikooli varade, kohustuste, tulude ja kulude kohta. Samuti suurendab see järgide tekke riski.

Auditeerimisel selgus, et ülikooli rektor määrab igal aastal oma käskkirjaga kindlaks allkirjaõiguslikud isikud. Käskkirjas on määratud allkirjaõigus kas ametikohtade kaupa või on märgitud, et allkirjaõiguslik on isik, kellel on personaliosakonnas vormistatud vastav allkirjaõigus.

Samas selgus, et personaliosakonnas vormistatakse vaid allkirjanäidis, kuid allkirjaõigust ennast ei vormistata. Rektor on volitanud struktuuriüksuse juhte nimetama allkirjaõigusliku töötaja, kellel on üksuse juhi äraolekul õigus eelarve piires allkirjastada struktuuriüksuse kuludokumente. Personaliosakonnas vormistatud allkirjanäidistelt, mida raamatupidamine aktsepteerib allkirjaõigusena, selgus, et allkirja kehtivusajaks oli määratud sageli ajavahemik aastates ehk periood, kui struktuuriüksuste juhid peaksid ainuisikuliselt kuludokumente allkirjastama. Seega aktsepteeritakse allkirjaõiguslike isikutena tunduvalt laiemat ringi isikuid kui ülikoolis kehtestatud korra järgi lubatud.

Samas ei järgitud ka allkirjanäidiste kehtivuse aegu, mistõttu sai võimalikuks olukord, et dokumente allkirjastasid isikud, kellel selline õigus üldse puudus. Kehtetute allkirjadega kinnitatud dokumentide põhjal tehti ka väljamakseid.

Riigikontrolli hinnangul on seega struktuuriüksuse juhid rikkunud ülikoolis kehtestatud kordi, volitades alluvaid alaliselt kuludokumente allkirjastama. Struktuuriüksuste põhimääruste kohaselt on üksuse juht eelarveraha käsutaja ja ta vastutab, et oleks tagatud üksuse kasutusse antud TTÜ vara säilimine. Samuti vastutavad üksuse juhid kehtestatud õigusaktide täitmise eest. Liiga lai allkirjaõiguslike isikute ring ei ole ülikooli suurt struktuuri arvestades põhjendatud.

Auditi käigus selgus, et ülikoolil puudus täielik lepingute register. Erinevatele struktuuriüksustele on küll pandud kohustus registrit pidada, kuid mitte alati ei olnud seda tehtud. Nii ei registreeritud intellektuaalomandi kasutusse andmise lepinguid, koostöökokkuleppeid *Spin-off*²⁹ ettevõtetega ega peetud täiendusõppekava alusel sõlmitud koolituslepingute registrit. Samuti ei olnud ülikooli lepingute registris registreeritud Kuressaare, Tallinna ja Virumaa Kolledžite sõlmitud lepinguid. Kuigi ülikooli haldusprorektori korralduse³⁰ kohaselt on raamatupidamise ja eelarve osakonnal keelatud teha arveldusi, mis tulenevad TTÜs registreerimata lepingutest, on raamatupidamine registreerimata lepingute kohased arveldused aktsepteerinud.

²⁹ Ülikoolist pungunud (*spin-off*) ettevõtteks peetakse äriühingut, mille on asutanud või mille asutamises on osalenud ülikooli töötajad või üliõpilased ning mille tegevus põhineb ülikooli teadus- ja arendustegevuse tulemustel ja/või teadusmahukat tootmist/teenindust toetaval oskusteabel.

³⁰ TTÜ haldusprorektori 30.03.2003. a korraldus nr 65 "Lepingute sõlmimise korra täitmine", p 4

Eelnevale tuginedes võib öelda, et ülikoolil on raskendatud saada ülevaade kõigist võetud kohustustest ja saadaolevatest nõuetest. Riigikontrolli hinnangul eksisteerib seetõttu risk, et ülikoolile ei laeku kõik intellektuaalse omandi kasutusse andmisest saadavad tulud, *Spin-off* ettevõtted kasutavad TTÜ omandit, ilma et ülikool sellest teadlik oleks ja tulu saaks, ning struktuuriüksused on võtnud kohustusi, mille kohta ülikooli juhtkonnal puudub ülevaade.

Ülikooli põhivarad ei ole märgistatud inventarinumbritega. Seetõttu ei ole tagatud, et põhivara inventeerimisel loetakse kõik varad vaid üks kord üle ning et kokku loetakse kõik varad, samuti on võimalik, et teiste isikute kasutuses on ülikooli vara, mille kasutamise eest ülikoolile tulu ei laeku.

Samas tuvastati, et mõnes osas toimib kehtestatud sisekontrollisüsteem nõuetekohaselt, et selle tulemusena esinenud vead olid avastatud ja kõrvaldatud. Näiteks olid ülikooli teaduskonnad määranud täiendava õppetoetuse üliõpilaste avalduse alusel ilma toetuse saamiseks vajalike tingimuste täitmist kontrollimata. Õppeosakond võrdles aga üliõpilaste andmeid rahvastikuregistri andmetega ning ebaõigeid andmeid esitanud isikutelt nõuti ebaseaduslikult saadud toetuste tagastamist ning nad jäeti järgneva kolme semestri jooksul toetuse saamise õigust omavate üliõpilaste nimekirjast välja.

Ettepanek TTÜ nõukogule

- Nõuda rektorilt ülevaate esitamist sisekontrollisüsteemi tõhustamiseks rakendatavate abinõude kohta.

Ettepanekud TTÜ rektorile

- Nõuda raamatupidamise sise-eeskirja uuendamist.
- Vaadata üle isikute ring, kellel on ülikoolis dokumentide allkirjastamise (sh tehtud kulude kinnitamise) õigus ja tagada kehtestatud korra täitmine.
- Luua ülikoolis ühtne lepingute register.
- Koondada kõigi ülikooli struktuuriüksuste raamatupidamised üheks ja ühtseks raamatupidamiseks.
- Rakendada täiendavad meetmed, et tagada ülikooli vara kõikehõlmav arvestus ja allesolek.

4. Riigieelarvevälised õppekohad ja õppeteenustasude haldamine

4.1. Vähendatud tasumääraga õppekohad

Alates 2002. aastast on TTÜs moodustatud magistri- ja rakenduskõrgharidusõppe riikliku koolitustellimuse kohtade täitmiseks vähendatud tasumääraga õppekohti (TREV-kohti). TREV-kohaks nimetatakse vastuvõtukäskkirjades diferentseeritud (vähendatud) tasumääraga riigieelarvevälist õppekohta.

TTÜs õppis 01.01.2005. a seisuga kokku 253 TREV-üliõpilast. 2006/2007. õppeaastal nähti ette võtta TREV-kohtadele kokku 157 üliõpilast. Peale selle on 2005/2006. ja 2006/2007. õppeaastaks nõukogu otsusega ette nähtud moodustada bakalaureuse- ja inseneriõppes riigitellimuse täitmiseks kuni 10 vähendatud tasumääraga õppekohta silmapaistvaid sportlikke tulemusi saavutanud sportlastele.

TREV-kohtade arv iga õppekava kohta määratakse nõukogu otsusega. Õppeosakonna töötajate selgitusel kehtib üldreegel, et TREV-kohti antakse magistri- ja rakenduskõrgharidusõppes õppekava kohta kuni 20% ulatuses riikliku koolitustellimuse kohtade arvust. TREV-kohal õppivale üliõpilasele on kehtestatud semestri registreerimistasu 1000 krooni ning välisüliõpilasele väljastpoolt Euroopa Liitu 5000 krooni. Kui TREV-koht vabaneb (eksmatrikuleerimine või üleminek riikliku koolitustellimuse kohale), siis see kaob ja seda uuesti ei täideta.

TREV-kohtade loomist ei ole ülikooliseaduses reguleeritud.

Ülikooli eelarves pole eraldi välja toodud kulutusi TREV-kohtadel õppivate üliõpilaste kohta, samuti ei esitata arvestusi nende õppekohtade moodustamiseks vajalike kulude ning nende katteallikate kohta.

Rektori käskkirjaga on kehtestatud, et riigitellimuse täitmiseks moodustatud õppekohtadel (TREV-kohtadel) õppivad üliõpilased võrdsustatakse riikliku koolitustellimuse õpperahade jaotamisel riikliku koolitustellimuse õppekohtadel õppivate üliõpilastega.³¹ Seega kaetakse nende õppekohtade kulud riikliku koolitustellimuse rahast.

Riigikontroll ei võta seisukohta TREV-kohtade loomise põhjendatuse suhtes, kuid leiab, et nende kohtade moodustamiseks peaksid olema küllaldased õiguslikud alused.

Ettepanek haridus- ja teadusministrile

- Võtta seisukoht TREV-kohtade loomise vajaduse ja põhjendatuse kohta riikliku koolitustellimuse raha arvel ning vajaduse korral teha ettepanekud õigusaktide täiendamiseks.

4.2. Tasuliste õppekohtade loomine ja nende maksumus

Riigieelarveväliste õppekohtade piirarvud on bakalaureuse- ja magistriõppes kinnitanud igal aastal ülikooli nõukogu. Doktorioõppe riigieelarveväliste õppekohtade arvu ei ole piiratud.

2005/2006. ja 2006/2007. õppeaasta semestri õppeteenustasude määrad bakalaureuseõppes olid 18 800 krooni ning magistriõppes 21 000 krooni, tööstustehnika ja juhtimise ning keskkonnakorralduse ja puhtama tootmise õppekavadel 13 300 krooni (magistriõpe). Välisüliõpilasele väljastpoolt Euroopa Liitu oli tasumäär bakalaureuseõppes 23 500 ja magistriõppes 27 000 krooni semestris.

Peale õppeteenustasu maksavad riigieelarvevälistel kohtadel õppivad üliõpilased semestri registreerimistasu. Eesti ja Euroopa Liidu teistest riikidest üliõpilaste registreerimistasu on semestris 1000 krooni ning üliõpilastele väljastpoolt Euroopa Liitu 5000 krooni.

³¹ Rektori 07.06.2006. a käskkiri nr 86 p 8

Õppeprorektori selgituse kohaselt koostas ülikool 2004. a ligikaudsed arvutused energeetika-, infotehnoloogia-, mehaanika- ja majandusteaduskonna bakalaureuse- ja magistriõppe õppekavade üliõpilaskoha tegeliku maksumuse kohta. Võrreldes riikliku koolitustellimuse õppekohtade maksumusega on need kõrgemad.

Rektori 26.06.2006. a käskkirjaga moodustati komisjon, kelle ülesandeks oli määrata 2006. a 31. detsembriks kindlaks ühe üliõpilaskoha kulud õppekavade kaupa.

Üldjuhul on riigieelarvélise õppekoha maksumus väiksem riikliku koolitustellimuse õppekoha maksumusest. Riikliku koolitustellimuse ja riigieelarvélise õppekohtade maksumuse võrdlus teaduskondade kaupa on toodud lisas 2.

Näiteks moodustab tehnikateaduskondades riigieelarvélise õppekoha maksumus bakalaureuseõppes ca 55% riigieelarvélise õppekoha arvestuslikust baasmaksumusest ja magistriõppes vaid 40%. Õppeprorektori selgitusel ei ole õppeteenustasu tehnikaerialadel võimalik suurendada nõudluse vähesuse tõttu, enamik üliõpilasi ei tasu sedagi õppemaksu rohkem kui esimesel õppeaastal. Hiljem olevat neil võimalik tänu väljalangevusele konkureerida vabanenud riigieelarvélisele õppekohtadele.

Erandi moodustavad majandus- ja humanitaarerialad, kus riigieelarvélise koolitustellimuse õppekoha maksumus on kuni 8000 krooni kõrgem riikliku koolitustellimuse õppekoha maksumusest.

Riigieelarvélisel õppekohtadel õppivatele doktorantidele ei ole õppeteenustasu kehtestatud (tasu on 0 krooni). Samas on riikliku koolitustellimuse õppekoha maksumus doktoriõppes kahel esimesel aastal à 150 000 krooni ning nominaalajal kaitsmise korral veel 200 000 krooni. Õppeprorektori selgitusel olevat ülikooli nõukogu võtnud selle otsuse vastu, et lahendada õppejõudude ja teadurite järelkasvu probleemi, sest ministeeriumipoolne doktorantitellimus olevat suhteliselt väike.

Õppeprorektori selgitusel rahastatakse riigieelarvélise doktorantide õpinguid õppetegevuse riigieelarverahast, kus alates 2006. aastast sisaldub eduka kaitsmise järel makstav 200 000 krooni; riigieelarvélisest teadusrahadest (sihtfinantseerimine, teadusfondi grantid); ELi tõukefondidest doktorikoolide kaudu ning riigieelarvélisest teadus- ja arendustegevuse projektidest.

01.10.2005. a seisuga oli ülikoolis 269 riigieelarvélisel kohal õppivat doktoranti ning 01.10.2006. a seisuga oli neid 322.

5. OÜ TTÜ Sütiste Maja tegevus

Ruumide üürile andmine

Ruumide, sh auditooriumide ja saali üürist on osäühing saanud 2005. a tulu kokku 4,2 mln krooni. Ruumide kasutusse andmiseks ei olnud korraldatud enampakkumisi suurema tulu saamise eesmärgil, samas puudus ka ruumide kasutusse andmise kord. Osäühingu juhatuse liikme selgitusel lähtuti üürilepingute sõlmimisel kinnisvarabüroode koostatud selle piirkonna üürimäärade turuhindadest.

Auditi käigus saadud andmetel oli OÜ TTÜ Sütiste Maja 01.07.2006. a seisuga andnud ruume rendile 31 rentnikule kogupinnaga 4889 m². Osäühingu poolt kasutusse antud ruumide keskmine ühe ruutmeetri üürimäär oli 2005. a 53,25 krooni kuus. Seejuures tasus ülikool aga osäühingule ruumide kasutamise eest 57 kr/m².

Osäühingu nõukogu 26.04.2004. a otsusega kohustati juhatust tõstma rendihindu kuni 110 kr/m² kuus. Tegelikult on pärast vastava otsuse vastuvõtmist sõlmitud lepinguid väiksema üürimääraga, kui osäühingu nõukogu on ette näinud. Seega ei ole juhatust täitnud nõukogu otsust, ning kuna osäühingu põhitegevuseks on ruumide haldamine, on tegemist olulise tegematajätmisega.

Mõningate üürnikega sõlmitud lepingute järgi olid ruumide kasutamisse antud tähtajad möödunud, kuid üürnikud kasutasid ruume edasi.³² Osäühingu töötajate sõnul peetakse nende üürilepingute pikendamiseks läbirääkimisi.

Osa üürnikega ei olnud kirjalikke üürilepinguid üldse sõlmitud.

Kuna osa üürnikke on kasutanud ruume ilma sellekohast üürilepingut sõlmimata, ei saanud audiitorid kindlust, kas kõigile kasutajatele on arved tasumiseks tegelikult ka esitatud.

Hanked

Auditeerimisel selgus, et osäühingu juhatust on sõlminud suuremahulisi ehituslepinguid, ilma et nõukogu oleks selle kohta otsuseid teinud. Et sooritada osäühingu nimel tehinguid, mis väljuvad igapäevase majandustegevuse raamest, on vajalik nõukogu nõusolek.³³

Lisaks ei olnud OÜ TTÜ Sütiste Maja ehitustööde tellimisel ning asjade ja teenuste ostmisel võtnud erinevatelt võimalikelt pakkujatelt hinnapakkumisi, et saada soodsam hind.

OÜ TTÜ Sütiste Maja juhatuse liige sõlmis 11.11.2003. a ehitustööde töövõtulepingu konverentsisaali ümberehitustööde tegemiseks ASiga RTG Ehitus maksumusega 4,9 mln krooni (käibemaksuga). Sama ehitajaga on sõlmitud ka teine ehitustööde töövõtuleping esimese, kolmanda ja neljanda korruse koridori ümberehitustöödeks maksumusega koos käibemaksuga 1,5 mln krooni. Enne lepingute sõlmimist ei võetud erinevatelt võimalikelt pakkujatelt hinnapakkumisi.

OÜ TTÜ Sütiste Maja juhatuse liikme sõnul andis talle suulise korralduse sõlmida mainitud töövõtjaga ehitustööde töövõtulepingud tolleaegne osäühingu nõukogu esimees, kelleks oli TTÜ haldusprorektor. Viimane lahkus töölt 2005. a. Nõukogu ei ole oma koosolekutel arutanud ehitustööde lepingute sõlmimisega seonduvat.

Tööde käigus suurenes renoveerimistöode maht võrreldes sõlmitud lepingutega oluliselt. Hulgaliselt tasuti tööde eest, mille teostamist lepingud ette ei näinud.

³² Elmatec Trade OÜ, FIE Martõnova, K-Büroo Marketing OÜ, AS Külim, EMI Personalijuhtimise Keskus OÜ, Mansarv OÜ, Lillepürg OÜ, Todviks OÜ

³³ Äriseadustik, § 317 lg 1 p 5

Hoone esimese, kolmanda ja neljanda korruse koridoride ümberehituse tööde eest oli raamatupidamise andmetel kokku tasutud 3,7 mln krooni. Seega 2,2 mln krooni rohkem, kui lepingus oli ette nähtud. Osaihingu töötajate selgituse kohaselt olevat lisatööde vajadus ilmnenud ehituse käigus.

Riigikontroll peab põhjendamatuks asjaolu, et tööde käigus kallines renoveerimine rohkem kui kaks korda. Lisatööde korral tulnuks selgitada välja nende vajaduse põhjused, need dokumenteerida ning koostada lepingu lisa. Arvestades nii suurt tööde kallinemist, tulnuks seda eelnevalt arutada ka osaihingu nõukogus.

Osaihingu likvideerimine

TTÜ nõukogu otsustas 24.01.2006. a likvideerida OÜ TTÜ Sütiste Maja selle majandustegevuse ebarahuldavate tulemuste tõttu ning kinnistu Sütiste tee 21 võõrandada ja ehitada humanitaarteaduskonnale ülikooli *campus*'esse Mustamäel uued ruumid. Likvideerimise ajagraafiku kinnitas osaihingu nõukogu alles 26.01.2007. a.

Osaihingu nõukogu on leidnud, et ebarahuldavad majandustegevuse tulemused olid põhjustatud suurest investeringute mahust saali ja koridoride renoveerimiseks ja remondiks.

Auditeerimisel selgus, et äriplaan nägi küll ette suurte investeringute tegemist, kuid tulused ei saanud kavandatud mahus. Juhatus ei rakendanud küllaldaselt abinõusid tulude suurendamiseks. Näiteks ei olnud ruumide üürile andmiseks korraldatud avalikke enampakkumisi ning osa ruume oli välja üürimata.

Nõukogu 31.01.2006. a otsusega määrati osaihingu likvideerijaks juhatuse liige.

Nõukogu on 26.05.2006. a kinnitanud osaihingu 2005. a majandusaasta auditeerimata raamatupidamisaruande, määrates selle ühtlasi likvideerimise algbilansiks, ning otsustanud esitada selle kinnitamiseks osaihingu ainuomanikule. TTÜ rektor kinnitas selle 25.05.2006. a.

Auditeerimisel selgus, et likvideerimisbilanss on koostatud ettevõtte tegutsemise jätkuvuse printsiibi alusel, mis on vastuolus Raamatupidamise Toimkonna juhendi osaga "Likvideerimis- ja lõpparuanded". Samuti on raamatupidamise aastaaruandes juhtkond deklareerinud, et OÜ TTÜ Sütiste Maja on jätkuvalt tegutsev ettevõtte.

Ka varade inventuuri ei olnud 2005. aastal tehtud, samuti puudus usaldusväärne lepingute register.

OÜ TTÜ Sütiste Maja likvideerimise kava on 10.04.2006. a koostanud likvideerija. Kava kohaselt on likvideerimise lõpetamise tähtaeg 30.03.2007. Nõukogu on võtnud kava teadmiseks, kuid auditi ajal ei olnud veel kinnitanud likvideerimise lõpetamise tähtaega.

Ettepanekud TTÜ nõukogule

- Anda hinnang OÜ TTÜ Sütiste Maja senisele tegevusele ja tuvastatud puudustele.
- Tugevdada oma esindajate kaudu kontrolli TTÜ poolt loodud või tema osalusega juriidiliste isikute tegevuse üle.

/allkirjastatud digitaalselt/

Jüri Kõrge
III auditiosakonna peakontrolör

Lisad

1. Õiglasele väärtusele ümber hindamata hooned

nr	Nimetus	Adress	m ²	Aasta	Soetus- maksumus, kroonides	Jääkmaksumus 31.12.2005. a seisuga	Ülikooli põhjendus
1	Tallinna Kolledži hoone	Tõnismägi 14		1958	5 239 550	3 733 344	puudub
2	Küberneetika Instituudi hoone	Akadeemia tee 21B	4338	1982	6 007 194	3 241 853	puudub
3	Õppehoone nr 9	Kopli 116	2426	1910	5 241 688	3 794 594	kavas müüa
4	Ehitustehnoloogia labor	Raja 4C	439	1972	700 000	342 416	lammutamisele
5	Garaaž-töökoda	Raja 4C	502	1964	410 000	192 358	lammutamisele
6	Viilhall	Raja 4C	373	1989	250 000	94 166	lammutamisele
7	Pulbermetallurgia labor	Raja 4C	541	1970	890 000	417 558	lammutamisele
8	Garaaž-ladu	Raja 4C	520	1962	570 000	267 425	lammutamisele
9	TTÜ Tähetorn	Tähetorni 2	142	1900	426 000	385 530	muinsuskaitse objekt
10	Vetekaitse välilabor	Lehtmetsa, Järvamaa	91	1988	266 000	215 238	rekonstrueerimisel
11	Õppehoone nr 10 (esialgne maksumus; renoveerimistöode maksumus)	Kopli 101	7248	1914 1999	18 840 000; 26 393 752	9 694 750; 21 690 407	kavas müüa
12	Ehitusmaterjalide problemlabor	Kopli 101	798	1959	1 280 000	664 533	kavas müüa
12	Ladu (kaarhall)	Kopli 101	450	1978	450 000	0	kavas müüa
13	Katlamaja	Kopli 101		1986	2 000 000	91 666	kavas müüa
14	Autotranspordi ja ehitus- konstruktsioonide labor	Mäepealse 3	2269	1986	3 860 000	3 046 183	rekonstrueeritakse
15	Glehni loss (end. taidlejate maja)	Vana- Mustamäe 48	1063	1977	3 720 000	3 086 050	muinsuskaitseobje kt, alus puudu
16	Balloonihoidla	Ehitajate tee 5	68	1994	296 167	229 529	lammutamisele
17	Puursüdamike hoidla	Särghaua, Pärnumaa	1250	1971	54 924	17 484	kompleks tervikuna arvel õiglase hinnaga
18	Tekstiilmaja	Ehitajate tee 4A		1987	5 475 895	3 541 078	renoveeritud 2001, õiglase hind
19	Puidutöökoda (puidumaja) (esialgne maksumus; renoveerimistöode maksumus)	Akadeemia tee 19/1		1989	110 335 5 220 269	82 751 3 001 654	renoveeritud 2001, õiglase hind
20	Spordihoone	Ehitajate tee 4			38 809 345	32 599 850	renoveeritud 2001

Allikas: Tallinna Tehnikaülikool

2. Riigieelarveväliste ja riikliku koolitustellimuse õpeteenustasude õppeaasta maksumused (kr)

Teaduskond/kolledž/ instituut	REV bakalaureus	REV magister	RKT bakalaureus	RKT magister	Ülikooli arvestus	
					Bakalaureus (2004)	Magister (2004)
Ehitusteaduskond	26 000	26 000	57 500	57 500		
Energeetika- teaduskond	21 200	21 200	40 000	60 000	49 261–49 289 (sh palk 11 218– 21 532)*	62 681–80 802 (sh palk 16 984– 32 085)
Keemia- ja materjalitehnoloogia teaduskond	21 200	21 200	40 000	60 000		
Matemaatika- loodusteaduskond	21 200	21 200	42 000	63 000		
Mehaanika- teaduskond	21 200	21 200	40 000	60 000	49 772–53 021 (sh palk 11 643– 14 351)	67 039–69 986 (sh palk 20 616– 23 072)
Infotehnoloogia teaduskond	28 000	28 000	42 000	63 000	44 626–53 387 (sh palk 7 355– 14 657)	61 769–70 712 (sh palk 13 928– 23 677)
Majandusteaduskond	30 000	36 000	22 000	33 000	29 174 (sh palk 11 145)	33 102 (sh palk 14 001)
Humanitaar- teaduskond	28 000	36 000	22 000	33 000		
Kuressaare Kolledž	21 800	–	19 800	–		
Virumaa Kolledž	20 000	–	36 000	–		
Tallinna Kolledž	26 000	–	19 800	–		
Säästva Tehnoloogia Instituut	21 200	21 200	42 000	63 000		

REV – riigieelarveväline

RKT – riiklik koolitustellimus

* Siin ja edaspidi on tabelis märgitud õppejõudude palkade alammäärad.

Allikas: Tallinna Tehnikaülikool

Kultuuriministri haridus- ja teadusministri ülesannetes,
Tallinna Tehnikaülikooli rektori ja nõukogu vastused

Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie: 27.02.2007 nr OSIII-2-2.1/07/315

Meie: 28.03.2007 nr 1.2-5.2/5327

Haridus- ja Teadusministeeriumi ettepanekud ja arvamused
Tallinna Tehnikaülikooli auditi eelnõu osas

Valdkonna ülevaates (lk 7) on ülikooli tulude pool kajastatud tegevusvaldkonna spetsiifikata ja allika osas üleüldistatult. Ettepanek: sõnastada vastav lause ümber nii, et ülikooli tulude kolm põhiallikat on kajastatud ühemõtteliselt (riiklik koolitustellimusleping, erinevad teadus- ja arendustegevuslepingud (pärit osaliselt, kuid mitte ainult Eesti riigieelarvest) ning tasuline koolitusteenus, vähemal määral muud allikad.

Punkt 1.6. Kinnistu osas Kohtla-Järvel, Järveküla tee 35 (lk 14-15) saame lisada, et eelnõu kinnistu tasuta võõrandamiseks TTÜ-le jõuab lähinädalatel Riigikogu majanduskomisjoni päevakorda.

Lõik 4.1. Kordub mõtte ja sisu ebatäpsus selles osas, mida nimelt riik ülikoolilt õppe osas tellib. Riiklik koolitustellimusleping käsitleb alates 2002. aastast loodetavat lõpetajate arvu õppesuuniti, see tähendab – ei sätesta konkreetsete õppekohtade ülempiiri. Kõrgkoolil on vastavalt ülikooliseadusele kohustus moodustada magistriõppe riikliku koolitustellimuse täitmiseks bakalaureuseõppes vähemalt 1,5 õppekohta. Kas ja kui palju ülikool neid õppekohti rohkem moodustab, on tema otsustuspädevuses, niisama kui õppeteenustasu eest õppivate üliõpilaste vastuvõtt. Vähendatud tasumääraga üliõpilaskohad on vaid üks osa selles skeemis. Samuti on doktoriõppes ülikoolil riikliku koolitustellimuse täitmiseks õigus vastu võtta rohkem üliõpilasi kui on tellitud lõpetajaid, sest tuleb arvesse võtta ka katkestajate hulka. Ettepanek on kasutada läbivalt väljendit „riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekoht“. Õigusruumi tegelikkusega kooskõlla viimise ettepanekuga nõus, seda püütakse arvestada 2007.a. õigusloomes.

Lugupidamisega

Raivo Palmaru
Kultuuriminister
Haridus- ja teadusministri ülesannetes

Jaan Kõrgesaar 735 0186

Hr Jüri Kõrge

Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 27.02.2007 nr OSIII-2-
2.1/07/314

Meie 26. märts 2007 nr 1-27/601

Arvamus kontrolliaruande nr OSIII-2-1.2/07/7
eelnõu kohta koos kavandatavate tegevustega

Tallinna Tehnikaülikool (TTÜ) tänab Riigikontrolli ülikoolis läbi viidud auditi käigus tehtud tähelepanekute ja ettepanekute eest. Ülikooli nõukogu arutas 20.03.2007 istungil Riigikontrolli aruannet ja rektori poolt auditi aruande eelnõule antud selgitusi ja kommentaare ning võttis vastu vastavasisulise otsuse (lisatud). Nimetatud otsusega kavandas ülikooli nõukogu vajalikud meetmed majandustegevusest parema ülevaate saamiseks ülikoolis ning auditi käigus fikseeritud puuduste kõrvaldamiseks.

Alljärgnevalt on kontrolliaruande peatükkide kaupa esitatud ülikoolipoolsed selgitused ja kommentaarid ning kavandatavad tegevused.

1. Põhivara

1.1. Põhivara ülevaade

TTÜ on ülikoolis kehtiva korra kohaselt osa põhivara (sh ruumid) andnud asutuste ja instituutide kasutusse, kellel vastavalt õigusaktidele on õigus anda ajutiselt mittevajalikku vara teiste isikute kasutusse. Struktuuriüksuste kasutusse antud põhivara kasutamise osas on seni arvestust pidanud vastavad struktuuriüksused. Vastavalt riigikontrolli ettepanekule hakkab TTÜ koostama koondinformatsiooni põhivara tegeliku kasutamise kohta ning rektor esitab ülevaate põhivara kasutamise hetkeolukorra kohta ülikoolis nõukogule käesoleva aasta aprillis.

1.2. Põhivara ümberhindlus

Arvestades Riigikontrolli märkusi on käesoleval aastal kavas üle vaadata 2005. aasta lõpus läbi viidud põhivara ümberhindamise tulemused. 2005. aastal läbi viidud ümberhindamise metodilisi põhimõtteid ja ümberhindamise käigus läbiviidud arvutusi ei olnud meie ülikoolis piisavalt põhjendatult dokumenteeritud, kuigi ümberhindamist oli korduvalt arutatud rektoraadis, nõukogu arengu- ja eelarvekomisjonis ning nõukogus. Siinjuures tuleb märkida, et ümberhindamise käigus korrigeerisime eksperthinnangus antud vara maksumuse kulumi määra nende hoonete osas, mille osas ülikooli arengukava järgi on lähiaastatel ette nähtud rekonstrueerimine. Seetõttu oli ümberhinnatud vara maksumus väiksem eksperdi ettepanekust. 2005. aastal ei hinnanud TTÜ ümber hooneid, mida rekonstrueeriti aastatel 2000–2005.

Sel aastal viime läbi ümberhindamata kinnisvara ümberhindluse kinnistutel asukohaga Tallinn, Tõnismägi 14, Tallinn, Akadeemia tee 21b, Lehtmetsa kinnistu Järvamaal ja Särghaua kinnistu Pärnumaal.

TTÜ ei pea vajalikuks ümber hinnata hooneid, mis vastavalt ülikooli nõukogu otsusele kuuluvad võõrandamisele või mis vastavalt ülikooli arengukavale kuuluvad lammutamisele ja kuhu ei ole enam kavas teha investeeringuid.

1.3. Põhivara kasutusse andmine

Rektori 10.11.2006 käskkirjaga nr 190 on kinnitatud TTÜ vara teiste isikute kasutusse andmise kord. Nimetatud korra juures on TTÜ lähtunud riigivaraseaduses sätestatud põhimõttest, et TTÜ-le ajutiselt mittevajalikku vara antakse teise isiku kasutusse eelkõige enampakkumise korras. Samal ajal on TTÜ-s, tuginedes ülikooliseadusega sätestatud ülikooli autonoomiale, vara käsutamise eranditele ning põhikirjas sätestatud vara käsutamise korrale, ette nähtud TTÜ vara kasutusse andmine ka otsustuskorras. Siinjuures on Tehnikaülikooli nõukogu andnud TTÜ vara teise isiku kasutusse andmise õiguse üldjuhul rektorile. Otsustuskorras vara üürile andmine on oluliselt vajalik eelkõige TTÜ tegevust toetavatele isikutele (üliõpilastele seoses õppetööga, üliõpilasorganisatsioonidele, emeriteerunud õppejõududele jms), kus enampakkumise korraldamine ei ole võimalik.

Ülikool kavatseb alates käesolevast aastast hakata analüüsima varade üürile või rendile andmise kasulikkust, sj klientide kaupa. Seda hakkab tegema haldusosakond ning analüüsi tulemused leiavad kajastamist ülikooli aastaaruandes. Analüüsi tulemusi hakatakse arvestama ka üürimäärade kehtestamisel.

Rektor on teinud ettepaneku arutada 2007. aasta aprillikuu nõukogu istungil ametiisikute volitusi põhivara kasutusse andmisel ja põhivara kasutamise kontrollisüsteemi täiustamist.

1.4. Sõlmitud üürilepingud

TTÜ täiustab 2007. aastal lepingute registreerimise süsteemi ja hakkab koostama andmebaasi kõigi ülikooli varadega sõlmitud üürilepingute kohta. Alates 1. jaanuarist 2007 on rektori 22.02.2007 käskkirjaga nr 34 kehtestatud „Lepingute registreerimise kord registrites 1-24, 1.1-10, 2-18, 5-32, 8-16 ja 10-5 ning neile juurdepääsuõigused“ alusel käivitatud andmebaasis mitmed tehnilised võimalused ka üüri- ja rendilepingute kohta arvestuse pidamiseks ja vajalike analüüside tegemiseks.

Rektor esitab 2007. aasta oktoobrikuu nõukogu istungile ülevaate kõikidest ülikooli ruumide rendi- ja üürilepingutest, sealhulgas vastavalt vajadusele abinõud ülikooli huvide paremaks realiseerimiseks ning üürile antud varast saadava tulu suurendamiseks.

Haldusdirektor analüüsib 2006. aasta tulemuste alusel OÜ-ga TTÜ Sport sõlmitud lepingut ning lepib kokku uued üürimäärad, arvestades kasutusse antud vara kasutamise võimalusi.

1.5. Üüri- ja hoonestusõiguse lepingute täitmise jälgimine

Parandamaks varade (eeskätt kinnisvara) haldamist on kinnisvara osakonna asemel 2006. ja 2007. aastal moodustatud osakonnad: ehitusosakond, haldusosakond, riigihangete osakond ja tehnikaosakond ning suures osas uuendatud töötajaskonda. Moodustatud haldusosakonna ülesandeks on korraldada sanktsioonide rakendamist üüriarvete õigeaegset esitamist eiravate ja üürnike suhtes, kes ei täida nõuetejärgselt oma kohustusi,.

1.6. Ülikooli kasutuses olev riigivara

TTÜ ei ole käesoleva selgituse koostamise ajaks saanud vastust Haridus- ja Teadusministeeriumilt Kohtla-Järvel, Järveküla tee 35 asuva kinnisvara ülikoolile võõrandamise kohta.

1.7. Ruumide rendile võtmine

TTÜ nõustub Riigikontrolli seisukohaga, et ülikooli struktuuriüksuste vahel ei ole vajalik sõlmida üürilepinguid. Samal ajal on ülikool andnud struktuuriüksuste kasutusse teatud ruumid ning struktuuriüksus on kohustatud katma nende ruumidega seotud kulud. Juhul, kui üks struktuuriüksus annab teisele struktuuriüksusele lühiajaliseks kasutuseks mõned vastavatest ruumidest, on struktuuriüksuste vahel vajalik sõlmida vastavad kulude kompenseerimise

kokkulepped ning teostada ka vajalikud sisearveldused. Ülikool korrastab vastavatel juhtudel kasutatavaid dokumente.

Ülikool võtab arvesse Riigikontrolli ettepaneku ja sõlmib ruumide üürile võtmisel kirjalikud lepingud ning kohustab seda tegema kõigil volitatud esindajatel.

2. Riigihangete korraldamine

Pärast 2005. aastal läbiviidud Riigihangete Ameti kontrolli on TTÜ rakendanud mitmeid abinõusid riigihangete korraldamise täiustamiseks. Moodustatud on riigihangete osakond ning rektori 26.06.2006 käskkirjaga nr 102 on kehtestatud uus riigihangete korraldamise eeskiri. 2006. aastal korraldas TTÜ 210 riigihanget, millest 110 viidi läbi avaliku pakkumismenetlusega.

TTÜ võtab riigihangete korraldamisel esinenud puuduste likvideerimisel arvesse kõik Riigikontrolli ettepanekud. Riigihangetega seotud töötajatele on kavandatud läbi viia koolitusi ja infotunde.

3. Majandusarvestuse korraldus

3.1. Sularaha- ja pangatehingud

Edasise töö korraldamise juures võtame arvesse kõik Riigikontrolli kontrolliaruandes tehtud ettepanekud. Sularaha- ja kassatehingute juures avastatud puudusi on käsitletud arenguevestlustel vastavate töötajatega. TTÜ on täpsustanud sularahaga arveldamise korda ja pearaamatupidajale on tehtud ülesandeks läbi viia infotund struktuuriüksuste vastavatele töötajatele.

Finantsdirektorit ja pearaamatupidajat on kohustatud korraldama sularaha- ning pangatehingute pistelisi kontrole ning tähtaegselt läbi viima kassainventuure.

3.2 Kulude arvestus

TTÜ võtab Riigikontrolli kontrolliaruandes ära toodud puudused ja ettepanekud arvesse raamatupidamise sise-eeskirja täiustamisel (sh põhivara arvelevõtmisel) ning viib kulude arvestuse vastavusse raamatupidamise üldeeskirjale. Tegevuskulude arvestamise juures avastatud puudusi on käsitletud arenguevestlustel vastavate töötajatega. Tehnoloogia- ja innovatsioonikeskuse juhatajat on kohustatud täiendavalt kontrollima tehnoloogia arenduskeskustelt tööde vastuvõtmise vormistuslikku külge.

TTÜ ei nõustu täies ulatuses Riigikontrolli seisukohaga, et 09.03.2005 sõlmitud kokkuleppe järgi võttis TTÜ endale OÜ TTÜ Sütiste Maja kohustused. Vastavalt osatühingu äriplaanile ja varasematele kokkulepetele, mis ei olnud küll korrektselt vormistatud, pidi ruumide kasutaja (TTÜ) ise vastavad remondid tegema või finantseerima.

TTÜ rakendab põhimõtet, et tööde ja teenuste tellimisel sõlmitakse lepingud enne tööde algust, kuid võib esineda eriolukordi, kus see ei ole ajaliselt võimalik.

Personalikulude osas:

TTÜ võtab arvesse kõik vastavad Riigikontrolli ettepanekud. Täiendame ülikooli töötajate poolt tehtavate täiendavate tööde tasustamise süsteemi, mis arvestab ka Euroopa Liidu ülikoolide vastavat praktikat, sealhulgas täpsustab lisatasude määramise põhimõtteid ning selgitab vastavate käskkirjade ettevalmistajatele vajadust täpsemalt fikseerida lisatasu määramise alused.

3.3. Sisekontrollisüsteem ja raamatupidamisarvestus

Võttes arvesse avastatud puudused ja Riigikontrolli ettepanekuid, esitab rektor käesoleva aasta ülikooli nõukogu juunikuul istungil ülevaate abinõudest sisekontrollisüsteemi tõhustamisel. 2007. aasta jooksul uuendatakse ja täiendatakse raamatupidamise sise-eeskirja. Järgmisel aastal on kavas koondada kõigi ülikooli asutuste raamatupidamine üheks ja ühtseks raamatupidamiseks.

TTÜ viib 2007. aasta sügissemestril läbi täiendava auditi ülikooli töötajate ja nendega seotud äriühingutega sõlmitud võlaõiguslike lepingute, sh lepingu sõlmimiseks saadud volituste osas.

Allkirjaõiguse määratlemiseks ja huvide konfliktiga seotud tehingute keelamiseks on rektor välja andnud kolm käskkirja:

- 27.02.2007 käskkirja nr 39 „Lepingute sõlmimise korra muutmine – keelatud tehingute sätestamine”;

- 22.02.2007 käskkiri nr 35 „Tallinna Tehnikaülikooli asjaajamiseeskirja ja Tallinna Tehnikaülikooli raamatupidamise sise-eeskirja muutmine allkirjaõiguslike isikute määratlemiseks”;
- 15.02.2007 käskkiri nr 31 „Allkirjaõiguslike isikute määramine TTÜ 2007.a eelarve projektide kuludokumentide kinnitamisel”.

4. Riigieelarvelised õppekohad ja õppeteenustasude haldamine

4.1. Vähendatud tasumääradega õppekohad

Peame vajalikuks teatud arvu vähendatud tasumääraga (TREV) õppekohtade moodustamist magistri- ja rakenduskõrgharidusõppes riikliku koolitustellimuse täitmise kindlustamiseks.

4.2. Tasuliste õppekohtade loomine ja nende maksustamine

TTÜ leiab, et koolitusturu situatsioonist lähtuvalt on põhjendatud tehnika-, loodus- ja täppisteaduslikel erialadel madalama tasumäära kehtestamine. TTÜ on tasumäärasid diferentseerinud arvesse võttes õppurite eelistusi.

5. OÜ TTÜ Sütiste Maja tegevus

OÜ TTÜ Sütiste Maja on oluliselt kaasa aidanud TTÜ humanitaarteaduskonna väljakujunemisele. Samal ajal on OÜ TTÜ Sütiste Maja äriplaani realiseerimine täienduskoolituse keskuse väljakujundamisel ebaõnnestunud ning juhatuse tegevus ei ole olnud piisav vabade ruumide üürileandmisel ning ületulnud üürilepingute muutmisel. See oli ka üks peamine põhjus, miks TTÜ otsustas OÜ TTÜ Sütiste Maja likvideerida ja alustada tegevusi humanitaarteaduskonna toomiseks Mustamäe *campusesse*.

Rektor esitab TTÜ nõukogule 2007. aasta juunis informatsiooni, kuidas on kavandatud tugevdada kontrolli TTÜ poolt loodud või TTÜ osalusega isikute majandustegevuse üle.

Lugupidamisega

Peep Sürje
Rektor

Lisa:

TTÜ nõukogu 20.03.2007 otsus nr 24 „Arvamus Riigikontrolli auditi kontrolliaruandele Tallinna Tehnikaülikooli majandustegevuse kohta” 2-1 lehel 1 eks.

NÕUKOGU OTSUS

Tallinn

20. märts 2007 nr 24

Arvamus Riigikontrolli auditi kontrolliaruandele Tallinna Tehnikaülikooli majandustegevuse kohta

Lähtudes riigikontrolli seaduse § 50 lõikest 4 ja arvestades rektori poolt Riigikontrolli 27.02.2007 kontrolliaruande nr OSIII-2-1.2/07/7 eelnõu kohta antud selgituste ja kommentaaridega ning TTÜ nõukogu arengu- ja eelarvekomisjoni 06.03.2007 ettepanekul

nõukogu

OTSUSTAB:

1. Kiita heaks rektori arvamus Riigikontrolli auditi kontrolliaruandele (lisatud).
2. Riigikontrolli auditi kontrolliaruandes välja toodud puuduste kõrvaldamiseks:
 - 2.1 Põhivara kasutamise ja ümberhindamise osas:
 - 2.1.1 kuulata ära 2007. aasta aprillikuu nõukogu istungil rektori informatsioon põhivara kasutamise kohta ülikoolis;
 - 2.1.2 arutada 2007. aasta aprillikuu nõukogu istungil ametiisikute volitusi põhivara kasutusse andmisel ja põhivara kasutamise kontrollisüsteemi täiustamist;
 - 2.1.3 ümberhindamata põhivarade ümberhindamine korraldada 2007. aastal ning samal ajal vaadata läbi 2005. aastal ümber hinnatud põhivara hinnad, arvestades tehtud märkusi ja tähelepanekuid.
 - 2.2 Ülikooli ruumide rendi- ja üürilepingute osas:

Rektoril esitada 2007. aasta oktoobrikuu nõukogu istungile ülevaade kõikidest ülikooli ruumide rendi- ja üürilepingutest, sealhulgas vastavalt vajadusele abinõud ülikooli huvide paremaks realiseerimiseks.
 - 2.3 Sisekontrollisüsteemi tõhustamise osas:

rektori ülevaade sisekontrollisüsteemi tõhustamisest kuulata ära 2007. aasta juunikuu nõukogu istungil.
 - 2.4 OÜ TTÜ Sütiste Maja (likvideerimisel) senise tegevuse osas võtta teadmiseks, et:
 - 2.4.1 OÜ TTÜ Sütiste Maja on kaasa aidanud humanitaarteaduskonna tegevuse väljakujunemisele ja haldustegevuse korraldamisel;
 - 2.4.2 OÜ TTÜ Sütiste Maja äriplaani realiseerimine täienduskoolituse keskuse väljakujundamisel on ebaõnnestunud ning nõukogu ja juhatus oleks pidanud vastavalt selgunud võimalustele ja väliskeskonna muutusele operatiivselt muutma esialgset arenguplaani;
 - 2.4.3 OÜ TTÜ Sütiste Maja majandustegevuse korraldamisel (sh hoone renoveerimisel) tehtud otsused on vajalikul määral vormistamata ja seetõttu on vastutuspiirid olnud ebaselged. OÜ TTÜ Sütiste Maja juhatuse liikme tegevus on mõningates küsimustes olnud ebarahuldav.

2.5 Kontrolli tõhustamise osas TTÜ poolt loodud või tema osalusega juriidiliste isikute tegevuse üle:

2.5.1 kuulata 2007. aasta juunis ära rektori informatsioon, kuidas on kavandatud tugevdada kontrolli TTÜ poolt loodud või TTÜ osalusega isikute majandustegevuse üle;

2.5.2 pidada vajalikuks, et TTÜ poolt juriidiliste isikute juhtorganitesse nimetatud isikud peavad vähemalt üks kord aastas esitama rektorile kirjaliku aruande enda ja juriidiliste isikute tegevuse kohta.

2.6 Rektoril tagada Riigikontrolli auditi kontrolliaruandes välja toodud puuduste kõrvaldamine hiljemalt 31.12.2007.

Peep Sürje
Rektor

Sulev Mäeltsemees
Nõukogu juhataja

Viivi Russ
Nõukogu sekretär